Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie,
Løssalg 40 øre.

Nr. 31 — 5. årg.
Fredag 24. august 1951.

8. MAI

8.« Mai» kommer ut i Kristiansund N. — Postadresse boks 41. — Kontor: Nedre Enggate 20 II. — Abonnementspris kr. 16,— pr. år, løssalgspris 40 øre. — Annonsepris kr. 0.32 pr. m/m.

Da president Roosevelt ville prisgi hele Europa til Stalin

Og lot forespørre Vatikanet om hvordan man der ville stille seg til hans plan

Den katolske kirke skulle i tiltelle være holdt skadesløs ved nye misjonsområder i det fjerne østen.

Paven avviste Roosevelts samvittighetsløse plan på det skarpeste.

Oppsiktsvekkende avsløring i det østerriks-katolske blad «Der Volksbote», som innestår for opplysningenes riktighet

Etter det norske, katolske tidsskrift St. Olavs siste nommer, for 9. august 1951, hitsetter vi nedensående artikkel som på en rystende måte avslører det spill samvittighetsløse politikere har drevet med nasjonene. Det østerrikske, katolske blad som opprinnelig har bragt opplysningene, understreker at de skriver seg fra helt sikker kilde.

«Verden og — hva som er enda verre — kristenheten synes å ville avfinne seg med den kristenforfølgelse som raser bak jernteppet», heter det i en oppsiktsvekkende artikel i den østerikske, katolske ukeavis «Der Volksbote». «De som lider mest under den kalde krig er de kristne, mens Vestens verden halvt synes å ha glemt at verdensreligionskrigen med hensyn til bitterhet og grusomhet langt overgår hva en ulmende borgerkrig byr på».

Som særlig satanisk betegner «Der Volksbote» den kjensgjerning at de kristne har grunn til å frykte for å bli de vestalliertes bytteobjekt i spenningen mellom øst og vest. Alt etter vekslingen i den politiske spennjng gjør samvittighets løse politikkere forsøk på å misbruke kristendommen for sine formål. Etter å ha vist til korstogspropagandistene i De forente stater skriver «Der Volksbote» ordrett:

«**Allerede under den annen verdenskrig da de vestallierte fryktet å miste Stalins støtte, fordi oppretelsen av en annen front i Europa lå i det fjerne, lot president Roosevelt — hva vi har erfaret fra helt sikker kilde — ved en mellommann forespørre i Vatikanet hvordan man der ville stille seg til en fullstendig prisgivelse av Europa. Man ville i så fall holde Kirken skadesløs ved nye misjonsområder i Det fjerne østen!! — Naturligvis ble denne**

President Roosevelt,
som ville bruke Europa som bytteobjekt.

«Der Volksbote» regner opp en rekke andre eksempler på amerikanismens kristendomsfiendtlige holdning og kommer til følgende erkjennelse:

«Vi kristne, vi katolikker, står i en verdensomfattende forsvarskamp mot den kjempende ateisme, legemliggjort i blokken av kommunistiske stater. Vi står helt alene, alene med Gud! Omvendt kan kirken ikke slutte noe forbund med den anglo-amerikanske verdensmakt om forfølgelsen skal føre til fullstendig utslettelse». Etter den annen verdenskrig «finnes det ingen stormakt som ikke har blod på hendene....» De ungarske, baltiske, tsjekkiske, slovakiske, rumenske, ukrainske, polske og kinesiske martyrers tårer og blod ville ha flytt forgjeves om Kirken under kastet seg en verden hvor ateismen til tross for all offisiell kristelighet likevel rår grunnen». Katolikkene må, heter det videre, gjenvinne sin hele og fulle handlefrihet.

Og avisen slutter denne vekkende artikkel med følgende:

«Det er vi som må våkne opp av den borgerlige halvsøvn. Det er våre trosfeller som bærer hovedtyngden i kampen mot kommunismen som falsk religion. Visselig kan vi ikke tilby makthaverne bak jernteppet noen løsepenger. Vi eier bare bønnens kraft og vår verdensomspennende solidaritet som nå har å bestå sin prøve. Ennå er vi 500 millioner katolikker ikke en katolsk internasjonale. Hvor sterke ville vi vel ikke være, om vi våknet opp til hel og full kristen bevissthet.»

Pave Pius XII,
som avviste Roosevelts fantastiske plan.

Er hetzkampanjen mot Spania iferd med å opphøre også i England?

Den romersk-katolske erkebiskop i Boston, Cushing, som vendte tilbake til New York på tirsdag etter et besøk i Europa, uttalte ved hjemkomsten: «Spania er det eneste land i Europa som har viljen til å kjempe» og at «landet når det skulle være var beredt til å gå mot kommunistene». - Videre uttalte erkebiskopen at hvis Franco regimet skule være et diktatur så var det et mildt sådant. Under sitt ophold i Europa besøkte også erkebiskop Cushing Spania og hadde der en halvannen times samtale med general Franco, som ble beskrevet som «meget oppriktig, gudfryktig og streng» selv om han levde i glans.

(Daily Telegraph, 14.8.51).

Rommels Afrikakorps

Mange krigsveteranmøter står på dagsordenen i Vest-Tyskland i den nærmeste tiden. Det mest betydningsfulle av dem er Afrikakorpsets møte som er berammet til 16. september i Iserlohn. Ca. 1000 av den berømte ørkenstyrke vil da samles under ledelse av general Cruewell, som ble marskalk Rommels etterfølger som korpsets sjef.

Rostockmøtet og det engelske jernteppe

Fra København meddeles at den parlamentariske kommisjon, som beskjeftiger seg med Rostocksaken, vil avgi en ny beretning omkring 1. oktober. Det blir et tilleggsbind, som dels behandler ryktene omkring Rostockmøtet og dels bringer suppleren de opplysninger fra tiden før og omkring 9. april. Dette blir det siste bind, som er bygget på de danske dokumenter og avhøringer. Nå står det igjen å offentliggjøre de tyske dokumenter, som er hentet i Wilhelmstrasses arkiver i Berlin. De gjennomgåes nå av den parlamentariske kommisjon, men kan ennå ikke offentliggjøres, da englenderne ikke har gitt tillatelse til det. Og her er det mange som stusser. Det er nå 11 år siden de begivenheter fant sted, som det tvistes om, og da kan det vel ikke være militære hemmeligheter som hindrer offentliggjørelsen. Det må som vi tidligere har fremholdt, ligge noe under, og det er nettopp dette, vi vil ha klarhet i.

Lovet Churchill Mussolini det franske Korsika?

Oppsiktsvekkende brev funnet i Italia

Spania håper på konservativ valgseier i England og at en konservativ regjering vil innfri Churchills løfte om Gibraltar

Fra «8. Maj»s spesialkorr. i Madrid.

I Spania er spørsmålet om Gibraltars framtid stadig like aktuelt og man håper at det innledede samarbeide mellom Spania og USA til syvende og sist vil føre til at England blir overtalt av amerikanerne til å gi fra seg Gibraltar tilbake til Spania. Hvis de konservative seirer ved de kommende parlamentsvalg i England og Winston Churchill blir statsminjster igjen, skulle tiden være inne til å fremsette et offisielt krav, mener mange i Spania, **da det er en historisk kjensgjerning at Churchill under den annen verdenskrig lovet general Franco Gibraltar hvis han unnlot å gå med i krigen på Tysklands og Italias side. Franco oppfyllte Churchills bønn men Gibraltar er fremdeles engelsk.**

I denne forbindelse har det vakt en viss oppsikt at man i Italja — ifølge italienske aviser — har funnet **syv brev fra Churchill til Mussolini, der den britiske statsmann bl. a. lover Mussolinj det franske Korsika hvis Mussolini unnlater å gå inn i krigen på Tysklands side.**

Churchills brev til Mussolini skal være skrevet i 1939 og 1940 og er funnet hos en tidligere høytstående italiensk embetsmann. Brevene er nu kjøpt av en italiensk-amerikaner ved navn Guido Orlandi og blir undersøkt av en engelsk fagmann som allerede er kommet til Italia. De italineske aviser er overbevjst om at brevene er ekte og venter med spenning på en erklæring herom fra vedkommende ekspert.

Tsjekkerne myrdet nærmere 600.000 sudettysk-

Siftelsen norsk Okkupasjonshistorie 2014

lå i det fjerne, lot president Roosevelt — hva vi har erfaret fra helt sikker kilde — ved en mellommann forespørre i Vatikanet hvordan man der ville stille seg til en fullstendig prisgivelse av Europa. Man ville i så fall holde Kirken skadesløs ved nye misjonsområder i Det fjerne østen!! — Naturligvis ble denne plan avvist på det skarpeste. »

kanismens kristendomsfiendtlige holdning og kommer til følgende erkjennelse:

«Vi kristne, vi katolikker, står i en verdensomfattende forsvars-

å besta sin prøve. Ennå er vi millioner katolikker ikke en katolsk internasjonale. Hvor sterke ville vi vel ikke være, om vi våknet opp til hel og full kristen bevissthet.»

mange i Spania, da det er en historisk kjensgjerning at Churchill under den annen verdenskrig lovet general

på Tysklands side.

Churchills brev til Mussolini skal være skrevet i 1939 og 1940 og er fun

er ekte og venter med spenning på en erklæring herom fra vedkommende ekspert.

Tsjekkerne myrdet nærmere 600.000 sudettyskere på den mest bestialske måte i 1945

Petain-tilhengere valgt inn i den franske nasjonalforsamling

Privat til «8. Mai» fra Paris.

Omtrent samtidig med at marskalk Philippe Petain døde som fange, ble fire av hans nærmeste tilhengere valgt inn i den franske nasjonalforsamling av de franske velgere. Dette valg er en oppsiktsvekkende begivenhet i fransk politikk, men er blitt litet påaktet i utlandet. Petains tilhengere er delt i forskjellige grupper, men opptrådte under valget vesentlig under navnet UNIR (Union Nationale des Republicains Independants). - Partiet fikk ikke adgang til å legge fram sitt syn i kringkastingen, slik som alle andre franske partier fikk. Allikevel fikk det valgt inn fire representanter, nemlig marskalk Petains advokat Isorni (som forøvrig er kjent også som professor Maurice Bardéches advokat i retssaken om Nürnberg-boken), en dyktig offiser ved navn major Loustanu-Lacau, en jurist ved navn Leroy-Ladurie og en av marskalkens tidligere ministre, de Saivre.

Feltmarskalk Viscount Alexander overrasket over at feltmarskalk Kesselring ble dømt som «krigsforbryter».

ALEXANDERS UTTALELSER vekker forargelse i London.

Privat til «8. Mai» fra Hamburg.

Som kjent er det for tiden sterke strømninger i Tyskland for å få frigitt de tyske offiserer som ennå sitter fengslet. En av de fengslede offiserer hvis navn i den senere tid har vært nevnt hyppigst i denne forbindelse er feltmarskalk Kesselring. — Feltmarskalk Kesselring soner en dom på livsvarig fengsel for «krigsforbrytelser». Feltmarskalken er nå 66 år.

Det anti-allierte tyske ukeblad «Der Stern» har henvendt seg til Canadas generalguvernør, feltmarskalk Viscount Alexander, i denne forbindelse, og Viscount Alexander har i et brev datert 26. juli til bladets London korrespondent (iflg. «Der Stern») bl. a. skrevet:

«Jeg ble meget overrasket over at en så dyktig og fin tysk general som Kesselring ble funnet skyldig i krigsforbrytelser. I en lengere periode både i Nord-Afrika og i Italia var jeg feltmarskalkens motstander, og jeg fikk aldri noe å klage over med hensyn til den måte han ledet sine operasjoner på. Han var en verdig motstander, og han og hans tropper kjempet på en real og fair måte mot oss».

Viscount Alexanders ærlige og åpenhjertige brev har fått en meget kjølig mottakelse i London, og en nesten enstemmig presse er enig om at han som generalguvernør i Canada har handlet «uklokt» ved å skrive noe som «kunne resultere i utnyttelse av hans navn og prestisje».

USA aktiviserer den psykologiske krigføring

Den kalde krig begynner å bli lunken

Anti-kommunistisk sentrum i München

Privat til «8. Mai» fra New Yor.

Som Deres lesere muligens er kjent med er det for tiden fem forskjellige organisasjoner som hver på sin kant arbeider på å styrte Stalin-regimet.

De fem organisasjoner er:

1. Foreningen til kamp for nasjonal frihet.
2. Den nasjonale arbeider-allianse eller solidaristene.
3. Den russiske nasjonalbevegelse.
4. Frihetsbevegelsens soldatforening.
5. Foreningen til kamp for frigjørelse av det russiske folk.

Det er nå i lengere tid arbeidet med en sammenslutning av disse organisasjoner og beslutningen om dette ventes tatt på et møte i München i disse dager.

Alexander Kerenski, lederen av den provisoriske russiske regjering i 1917, og tre andre framstående russiske antikommunister som nå er bosatt i Amerika, vil delta i dette møtet, og man venter at det dannes et russisk antikommunistisk sentrum i München

Det nye anti-kommunistiske sentrom skal finansieres av den private «amerikanske komite til frigjørelse av det russiske folk».

Man går ut fra at organiseringen av et antirussisk sentrum inntrer som et ledd i USA's psykologiske krigføring. Det nye sentrom skal drive en radiostasjon, utgi aviser og tidsskrifter til fordeling bak jernteppet og på andre måter spre anti-kommunistisk propaganda. Videre skal den nye organisasjon utarbeide planer far avskaffelse av det kollektive landbruksystem og statsslaveri, innførelse av politisk demokrati og overføring av større deler av næringslivet fra stats kontroll til privat initiativ, og arbeide for nasjonal rett for de større minioritetsgrupper i Russland f. eks. Ukraina.

Kraftig angrep på den vest-europeiske presse

«Wiener Kirchenblatt» retter et kraftig angrep på den vest-europeiske presse, fordi den refererte prosessen mot erkebiskop Gröss så grundig, — men til gjengjeld så godt som unnlot å nevne prosessen mot teologene i Jugoslavia som var helt vesenslik prosessen mot den ungarske erkebiskop. Forskjellen i behandlingsmåten skyldes ikke at det på den ene siden dreiet seg om en erkebiskop og på den annen om teologiske studenter, men utelukkende politiske grunner. Av slike grunner ønsker man ikke å komme inn på Tito's kirkeforfølgelse, skriver bladet.

Lære — og liv

Det ikke ukjente merke P. Chr. A., bak hvilket skjuler seg Aftenpostens kombinerte sports- og nyhetsredaktør, skriver i sin avis i anledning av et sportsintermezzo:

«I idretten som i samfunnet ellers, må de ansvarlige myndigheters avgjørelser respekteres. Det er klart at den private forfølgelse av Østfoldsyklisten ikke kan fortsette. Hans sak er opp- og avgjort. Slik som forholdene har utviklet seg i denne sak har han fått en ekstra straff som ikke hører noe steds hjemme. Det bør settes en stopper for slike private aksjoner».

Det er jo så riktig som det er sagt. Men — hvordan praktiserer P. Chr. A. sin lære når det gjelder tidligere medlemmer av journalistetanden? — Opptrer han også der like iherdig mot privat forfølgelse og private aksjoner? Det påståes at han er mannen som trekker i trådene innen Presseforbundet, så det skulle være en enkelt sak for ham å bringe til opphør forbundets ekstra straff som ikke hører noe steds hjemme. Eller må man nødvendigvis ha det i bena og ikke i hodet for å finne nåde for P. Chr. A.'s øyne?

Kunne han ikke nå 6 — seks — år etter krigens slutt tenke seg å begynne å [illegible] en aldri så liten smule forover.

Fhv.

Oppsiktsvekkende hvitbok offentliggjort

Sudettyskernes grusomme skjebne hinsides enhver sammenligning med andre redsler

Baltisk tragedie

Mange av de baltiske flyktninger trues med utvisning fra USA

Mange baltiske flyktninger, som har foretatt den farefulle ferd over Atlanten i små båte ,for å finne asyl i De forente stater, står nå overfor å bli utvist, meddeler det nasjonale lutheranske råd.

Etter hva rådet opplyser, har de amerikanske innvandringsmyndigheter gitt 84 estere meddelelse om, at man forbereder deres utvisning. Det menes imidlertid, at flyktningene vil bli sendt tilbake til Sverige og ikke til deres kommunistisk-regjerte hjemland, som de er flyktet fra.

Beslutningen om utvisningen er tatt på grunnlag av en rapport fra senatets juridiske komite, hvorav det framgår, at behandlingen av såkalte individuelle love om tillatelse til fast bosettelse i USA er blitt utsatt inntil videre. Innvandringsmyndighetene for tolker dette således, at det er et krav om automatisk utvisning.

Inntil «lovene» om de pågjeldendes oppholdstillatelse forelegges kongressen, holdes flyktningene internert på Ellis Island som illegale immigranter.

Deretter får de tillatelse til å forsøke å oppbygge seg en ny tilværelse i De forente stater og settes under oppsyn av sådanne organer som det lutheranske råd eller av venner og slektninger, som allerede oppholder seg i statene.

Til Trieste?

Den italienske sosialistleder Guiseppe Saragat har i nasjonalforsamlingen foreslått at de amerikanske og britiske tropper burde trekkes ut av Triesteområdet og erstattes med tropper fra nøytrale land som Norge, Danmark og Sverige.

Men er da Norge nøytral? Vi bare spør. —

Rystende og forferdende vitneutsagn

Privat til «8. Mai» fra Bonn.

En oppsiktsvekkende «hvitbok» offentliggjøres i disse dager i München av «Arbeitsgemeinschaft zur Wahrung sudetendeutschen Interessen». Det dreier seg om en dokumentsamling, som selv vår moderne atombombe-tid vil motta med den største forferdelse og det nytter ikke engang å trekke noen sammenligninger med Hitlers jødeforfølgelser i Russland og Polen, for det som er overgått sudettyskerne ligger hinsides enhver mulig sammenligning med andre redsler.

De sudettyske flyktninger i Vest-Tyskland har gjennom offisielle, forpliktende beslutninger og gjennom avtaler med tsjekkoslovakiske emigrant organisasjoner i Vest-Europa til evige tider høytidelig avstått fra enhver hevn for den ulykke som er overgått dem.

Den sudettyske hvisbok har ikke bare historisk interesse, som en oppregning av et helt folks lidelser, men har like meget betydning som en studie av en psykisk masse-sykdom, en gjennomgåelse av det anfall av sinnsforvirring som plutselig grep tsjekkerne og gjorde dem fra flittige, arbeidssomme mennesker til blodtørstige, blodberuste dyr.

I løpet av noen få måneder av året 1945 ble

mellom 550,000 og 600,000

sudettyskere slått ihjel, skutt, levende brent, levende partert, druknet i kloaker og elver, korefestet, drevet inn i døden i masser — — — det menneskelige ordforråd strekker ikke til når man skal forsøke å beskrive alle de dødsmåter som den djevelske oppfinner-genius fant på under dette anfall av demoniske krefter.

Her foreligger en kjennsgjerning som man ikke bare så å si kan avskrive som en naturhistorisk nødvendighet. Gjorde man det måtte konsekvensen bli at den tsjekkiske masseforbrytelse en vakker dag måtte besvares med en tilsvarende tysk hevn — etter naturloven om trykk og mot trykk. De sudettyske flyktningeorganisasjoner har imidlertid uttrykkelig tatt avstand fra denne betraktningsmåte. De har også tatt avstand fra de metoder som de allierte brukte overfor Tyskland i 1945. Skulle man anvende prinsippet om kollektivskyld overfor tsjekkerne, måtte det jo bli en gjentagelse av Nürnberg-farsen. Sudettyskerne har i stedet gått sammen med de tsjekkiske flyktninger om den rystende erkjennelse at det må reises tvil om menneskene i sin alminnelighet. De har ennvidere fastslått sammen med tsjekkerne at hvis de politiske forhold tillater det, skal de vende tilbake til sine hjem og sin jord i Tsjekkoslovakia og leve i fred med tsjekkerne.

Dette er en beslutning og et sinnelag som står som et forbilde for nesten alle vesttyske flyktningorganisasjoner, for flyktningene fra Øst-Prøissen, Pommern, Brandenburg og Schlesien.

Men dette løser ikke problemet med den tsjekkiske blodrus. Det måtte være en oppgave for en psykologisk skolert europeisk historieforskning. Sudettyskerne og deres venner, de tsjekkiske flyktninger, forsøker bare å skissere grunnene til denne utvikling.

Den tsjekkoslovakiske stat

ble skapt av fredskonferansen i Versailles. Det ble en kompromiss-løsning mellom den amerikanske president Wilsons politiske og geografiske uvitenhet og den franske forhandler Clemenceaus krav om sikkerhet. På denne måte oppsto en stat, hvis statsbefolkning — tsjekkerne — representerte en minoritet i sitt eget land. — Mot 7,5 millioner tsjekkere sto 2,5 millioner slovaker, 3,75 millioner tyskere, 0,7 millioner ungarere, 0,5 millioner ukrainere og 0,1 millioner polakker. Tsjekkerne sto overfor sine minoriteters tallmessige overlegenhet og over for tyskernes økonomiske overlegenhet. De hadde intet annet valg enn å gjøre bruk av urett og vold. Tsjekkerne og tyskerne er klar over at Clemenceau fult ut forsto hvordan det måtte gå, ja rett og slett ønsket at det skulle gå som det gikk. Den tsjek

— Forts. side 3 —

Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie, 2014

8. MAI

Redaktør *Arvid B. Arntzen* — Forretningsfører *Per Kvendbø*

Utgitt av Interessentskapet 8. Mai

Er alle jomsvikinger døde?

DET ER PÅFALLENDE hvor mange likhetstrekk det er mellom den politiske forbudskampanje i 20-årene og demagogenes planøkonomi av i dag. I begge tilfelle er det tale om forbud og tvang, om maktsyke og golde teorier.

Forbudspolitikerne led et forsmedelig nederlag da det omsider gikk så langt at folket selv fikk si sin mening om konkrete spørsmål. Men ennå sitter det noe igjen av den samme formynderånd, noe av dette innbitte, at folket skal tuktes til å bøye seg for paroler fra dem som mener å vite bedre og som ikke kan komme over den forsmedelse at folket stemte dem ned.

Noe av den samme ånd finner vi hos planøkonomene, som har dannet skole i formynderi og som later til å se sin fortsatte eksistens i å inndele hele folkets liv i kortperioder og således holde landet i en permanent krisetilstand. Alt skal rasjoneres, arbeidskraften og det daglige behov, og når noen lar øksen eller hammeren eller maskinen gå litt hurtigere enn andre, da blir det uorden i planøkonomien og så kommer loven og påbudene, snart fra planøkonomene selv i deres livsfjerne kontorer, snart gjennom en eller annen avdeling hos de medsammensvorne i LO. Selv anvendelsen av ferietiden skal reguleres av disse teoretikere, som sitter og fikler med noe så innviklet og sindrig som samfunns- og ervervslivet. Og kan ikke folkets behov og lyster reguleres og begrenses på annen måte, så gjøres det gjennom priser og skattesedler. Vil du ikke, så skal du, for det er vi som styrer skuta!

Det er likefrem forunderlig at massene ikke reagerer sterkere enn de gjør overfor dette formynderstyre. Noe skyldes vel opparbeidet sløvhet og dette med «de sosiale goder», som de tror at de får gratis. Noe skyldes også den forskremthet som sitter igjen fra okkupasjonstiden og årene som fulgte, da alle var redd hverandre og bare kunne gi uttrykk for den offentlige vedtatte mening. I det hele tatt ser man ingen glade og fornøyede mennesker lenger. De fleste knurrer i stillhet, og de som man hadde kunnet vente noe annet og mere av rent prinsipielt, avfinner seg med situasjonen ved å høste hva høstes kan. Det er forstemmende og skremmende.

En liten, energisk kanadisk student, Robin Molson fra Montreal, som har vært på sommerskolen i Oslo, uttrykker det slik i en samtale med «Tønsbergs Blad» 8. aug. 1951: «....jeg vet ikke om det er så riktig med statsdrift. Det jeg særlig merker meg her i landet er at akademikere ikke får noe igjen for alle studieårene. Nesten alle andre tjener jo mer. Dessuten tror jeg at farten og fremtiden går ut av et samfunn, hvor man forsøker å hemme oppdriften.» — «Du er altså ikke blitt sosialist av oppholdet her da?» — «Oh no. Det må være dørgende kjedelig i et sosialistisk samfunn.»

Oppriktig talt, er ikke dette et skudd midt i blinken? Ingen oppdrift, og dørgende kjedelig! Og det skal være midt i et århundre som blender oss med sine tekniske oppfinnelser og som skulle gjøre livet lettere og rikere for oss alle.

Det er noe som er galt her — ikke bare i den materielle dagspolitikken, men i den virkelige samfunnspolitikk på lengere sikt. Det er selve individualismen, som kveles langsomt og sikkert, og tilbake blir da til slutt bare planøkonomenes massemennesker uten oppdrift, uten sjanser, uten evne til å «leve livet levende», det som tross alle mørkemennesker egentlig var meningen med oss alle, ja alle.

Er det ikke noen som kan reise et stormfyllt uvær mot dette. Eller er alle jomsvikinger døde?

Kommunevalgene og vi

!

I svenske aviser er det begynt å dukke opp små notiser — uten

Den eneste —?

Prof. Worm-Müller i form: «Under krigen var Göteborg den eneste by hvor nordmennene kunne tale fritt»

Utakk er vertens lønn

Det har vært nordisk historikerkongress i Göteborg, og byen holdt en storslagen middag for kongressdeltakerne som ikke sparte på rosene når det gjalt å takke byen for dens gjestfrihet. På nordmennenes vegne takket Jacob Worm-Müller som ifølge Göteborgs-Postens referat «med blixtrande infall och i spirituella vändningar» hyldet den nordiske ånd i Göteborg. Her føler vi nordmenn oss hjemme, sa han og tilføyet ordrett: Under krigen var Göteborg den eneste by hvor nordmennene kunne tale fritt.

Professor Worm-Müller.

Nå, — Worm-Müller har jo alltid vært en meget impulsiv herre som lett har latt seg rive med av øyeblikkets stemning, så man skal ikke legge altfor stor vekt på hans «blixtrande infall». Sant å si har vi hittil stått i den formening at de gode nordmenn som under krigen valgte å kjempe for sitt land i trygg sikkerhet i det nøytrale Sverige, ikke nød mindre frihet i Stockholm enn i Göteborg. Og hva vil man vel si i England og Amerika om hr. Worm-Müllers påstand?

At nordmennene følte seg hjemme i Göteborg, skal forøvrig være sikkert og visst. En frue dernede, i hvis gjest frie hjem man hadde huset noen av våre tapre rømlinger, som ble degget for på alle måter, kunne fortelle at en av dem i den grad følte seg knyttet til de nye omgivelser at han, da han reiste, tok endel av dem med seg! En forretningsmann i Göteborg hjalp under krigen 70—80 nordmenn på forskjellig måte. Det var ikke ende på deres taknemmelighet, — når de bare var hjemme igjen, skulle han bli rikelig belønnet! Nå — han ønsket ikke noen belønning hverken i form av penger eller gaver. Men han var så forferdelig interessert i norske stavkirker, så hvis de ved leilighet ville sende ham et prospektkort med bilder av sådanne, ville de gjøre ham en stor glede. Han samlet nemlig på slike bilder. Ja, det var visst at han skulle få prospektkort!! Siden dengang er det gått seks år, men ingen av kortene er ennå nådd fram! Og det er vel ikke bare postvesenets feil....

Utakk er vertens lønn! Det var på tide at Worm-Müller kom med sin takk. Han skulle bare ha utvidet bakgrunnen for den!

Observatør.

Skandalen i West Point

Fra et Washington telegram til Svenska Dagbladet 12. aug. tilater vi oss å hitsette følgende:

«Skandalen i West Point» der 90 offiserer og kadetter er blitt relegert for fusk ved eksamen, har vakt en voldsom oppsikt i USA, og ettersom en senatskomite kommer til å undersøke affæren ser det ut som om den i lang til framover vil komme til å stå i rampelyset.

En del av forklaringen til oppstandelsen ligger i den stilling West Point inntar i USA. «The Point» er ikke bare den fornemste og den offisielle krigshøyskolen i USA, den er en nasjonal institusjon. Dit kommer de mest lovende offisersemner fra armeen, og de kommer inn bare hvis en kongressmann utnevner dem. Såvel den militære som den idrettslige tradisjon har gitt skolen en aldeles enestående plass i det amerikanske folk.

På grunn av de vidtgående undersøkelser om organiserte forbrytelser i USA som den kjente senatskomite under ledelse av senator Keefauver har foretatt, reagerer den amerikanske almenheten særskilt sterkt mot noen som helst antydning om at det eksisterer korrupsjon på områder som aldri er blitt mistenkt. En serie avsløringer om at universitetets kurvballslag har «gjort opp» resultater etter betaling fra bookmakers har desuten skapt en utbredt følelse av at kommersialiseringen av amatørsporten har hatt en farlig innvirkning på de unge menns moral. Nå treffer det seg slik at en stor pst. av de kadetter ved West Point (ca. 70 pst.), som er innblandet i fuskskandalen, er idrettsmenn, og deres kolleger ved skolen har sagt tilstrekkelig til å antyde at fusket hovedsakelig er pågått for å hjelpe rugby- og kurvballspillerne

Flukten til Sverige

I Dagbladets kronik 23. juli 1951 av LISE BØRSUM leses bl. a.:

«Sjette vitne: Erich Müller, tysk kommunist og leder for partiets spesialgrupper som motarbeidet aksemaktene — —

«— — — og etter Norges okkupasjon måtte han også trekke gruppene ut av Norge og overføre dem til Sverige.»

S.

Hvem har hovedansvaret for svekkelsen av Europa?

R.V. i Dagbladet fremsetter besynderlig påstand

Uvitenhet eller et ledd i «stopp tyven»-taktikken

I «Dagbladet» for 9. aug. d. å. skriver merket R. V. bl. a.: «..at nazismen og fascismen har hovedansvaret for den skjebnesvangre svekkelsen av den vestlige verden».

I anledning av denne påstand skal man få sitere noen linjer fra Liddell Hart's bok: «Vestens Forsvar».

Fra s. 20: «Selv Hitler hadde opprinnelig ikke tatt sikte på noe annet enn å tilføye franskmennene et slag som ville gjøre dem mottagelige for fred og å besette en del av Kanal-kysten for å øve det samme press på England for å oppnå fred. Han hadde aldri satt seg som mål å erobre Storbritannia».

«Det er bemerkelsesverdig hvor langt han var villig til å gå for å komme til en overenskomst med dem, og det nettopp i det øyeblikk han var mest beruset av sine triumfer, og de på det nærmeste var uvæpnet».

Det som svekket Vestens forsvar var i første rekke USA's eksport av krigsmateriell og utrustning til Russland. De allierte hadde denne naive tanke: får vi bare nedkjempet Tyskland, vil vi oppnå den evige fred. De begrep ikke at det er bare en eneste stat i Europa som kan holde Russland i sjakk. De begrep dette først etter at Tyskland var ødelagt gjennom hensynsløs bombing og betingelsesløs kapitulasjon.

«Vestens Forsvar» s. 41: «Historien vil kunne si at de to ord «betingelsesløs kapitulasjon» var de mest kostbare av alle slagord — og av alle politiske prinsipper». — «Det forlenget krigen ut over all rimelig tid og førte til enorme ofre av meneskeliv som kunne vært spart. Det satte Europas gjenreisning på spill for så vidt forlengelsen av frigjøringskampen påførte kontinentet umåtelige ødeleggelser og mattet Storbritannia ut i alt for høy grad».

«Krig to the bitter end» var ens betydende med å gjøre Russland til den helt dominerende makt i Europa til å svekke Vest-Europa i betenkelig grad og å eliminere bufferstatene. «Jernteppet» er ikke noe sikkerhetsteppe.»

S. 49: «Den hensynsløse bombingen av Tyskland, har slått tilbake som en boomerrang».

«Storbritannias sjanser til å reise seg igjen er blitt svekket ved at den europeiske maktbalanse som vi før i tiden så ofte kjempet for å opprettholde, er ophevet. Resultatet av at vi slo Tyskland så fullstendig er blitt at vi nå klynger oss forsiktig til den lavere enden av vippebrettet med Russland på skrevs høyt til værs i den andre enden — en tidligere alliert som er forvandlet til en trussel mot freden. Statsmenn som ikke hadde latt seg forblinde av krigens raseri burde ha kunnet forutse dette ironiske og farlige resultat».

R.

HOS JUSTITIA

Norges krig mot Tyskland er endt. Ergo er det også inntrådt fredstilstand mellom — æh — de gode nordmenn og de fhv. NS-medlemmer. A posteori skulle derfor alminnelig jus retorsionis tilsi, at de sistnevnte nå må få anledning til å hevde seg en smule. Og vår praktige juriststand, som bar dagens byrde og hete under landssvikoppgjøret, er rede til — mot klekkelig betaling — også å handsame Fru Justitias sverd og vekt under det herav følgende oppreisnings-opp-

«For skøytesportens skyld»

Da Hans Engnestangen vintersesongen 1940 atter deltok var det velkjent at han i mange år hadde vært med i Nasjonal Samling, hvilket nærmest ble tatt som et bevis på hans nasjonale innstilling.

Hele sommersesongen pågikk idretten i Norge som før tross tysk okkupasjon, så den parolen som kom etter 25. 9. 1940 til alle ikke-NS folk om idrettsstreik, var altså mere rettet mot NS enn tyskerne.

Etter krigen fortsatte makthaverne med å anvende idretten som et politisk kampmiddel. Som eksempel kan nevnes at de norske deltakere i tysker stevnet på Ullevål høsten 1941 som ikke var NS fortsatt fikk representere Norge, mens de øvrige ble diskvalifisert, noe som forøvrig var helt overflødig forsåvidt som man hadde satt de fleste av dem i fengsel p. g. a. avvikende overbevisning fra massen.

Egnestangen forlangte sine 2 gjeldende verdensrekorder strøket, men dette ble nektet. Og det var antakelig fordi Staxrud var død «og for skøytesportens skyld» at man så ivrig bort forklarte hans medlemskap. Niff i Morgenbladet demonstrerte sitt nasjonale sinnelag ved å servere følgende overskrift: «NS-tangen slapp med 2 år» og Aftenposten talte sent og tidlig om idrettsforrederne.

Med rette er den usporty ånd og tone som norske sportsjournalister anvender påtalt i svensk presse. Således skrev atter Aftenposten om Sundes «forhatte» spydrekord som snart måtte avlives, og gleden var nok stor da en yngre nådde noen cm. lengre. Hvem tenkte lenger på at Sunde aldri stod i NS, at han erobret bronsemedaljen i 1928, og er en idretts-

Eller er alle jomsvikinger døde?

Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie, 2014

Kommunevalgene og vi

Kommunevalgene har vi om knapt to måneder. Men det synes som vi tilligere NS har liten interesse for valgene. Vi bør dog ikke la en slik anledning til å gjøre oss gjeldende, går forbi oss unyttet.

I byer og bygder er vi forfulgte en fast blokk som ved enig fellesopptreden kan bety meget ved valget. Dette er det første valget etter okkupasjonen som vi kan få direkte innflytelse på. Mange av oss har nå etter fem—seks års mishandling fått vår stemmerett tilbake og nå må vi vise at vi eksisterer. Vi behøver vel ikke ved valget å være så særlig hensynsfulle mot dem, som var mest aggressive mot oss, og vi selv med familie og de mange som er enig med oss, bør gå sammen og stemme likt. Rundt om i bygdene er vi mange og kan bli temmelig avgjørende ved personvalget i alle partier. Vi kummulerer alle dem, som vi vil ha valgt og stryker uten skrupler dem, vi vil ha bort fra styret. Vi må gå på tvers av alle partier og holde på de personer som vi vil ha valgt. Selvsagt holder vi først og fremst på våre og våre venner, hvis de blir oppstillet.

I min bygd kan vi ganske lett få fram 100 stemmeberettigede. Ved kumulering blir det 200 stemmer til dem, som vi vil ha fram. I tillegg stryker vi på de partilister som vi bruker dem, som er uønsket. Dette vil kanskje kunne merkes på bystyrenes og herredstyrenes sammensetning.

Men vi må ta hensyn til den måten vi selv blir behandlet på.

!

I svenske aviser er det begynt å dukke opp små notiser — uten kildeangivelse — hvis hensikt øyensynlig er å gi svenskene det inntrykk at det norske «rettsoppgjør» er en saga blott og at alt nu er såre vel og «normalt» igjen. Søndag 5. august finner vi følgende notis i Stockholms-Tidningen:

«Alla norska läkrare, som var quislingar — över 100-talet — får åter praktisera, på ett undantag när. »

En stor del av det svenske folk — etter iakttageres mening størstedelen — har jo en noe annen oppfatning av det norske «rettsoppgjør» enn den av Oslo-klikken autoriserte. Det kan kan skje derfor være nødvendig med disse små «drypp» i den svenske presse, men virkningen er neppe den tilsiktede. Hva den sjterte notis angår, vil vel de fleste lesere stusse over at over 100 norske læger — med sin høye akademiske og praktiske utdannelse — sluttet seg til det nye NS representerte. Det skulle ikke være noen dårlig anbefaling! Norske læger har jo en like god utdannelse og akademisk trening som de svenske.

Husk kontingenten

Gå igang med forberedelsen av valgene i alle byer og bygder i god tid! De svar vi får fra de forskjellige partier blir vel i høyden orakelsvar. — Men vi må kreve realiteter.

La oss få høre fleres mening, mens det ennå er tid!

R.

«— — — og etter Norges okkupasjon måtte han også trekke gruppene ut av Norge og overføre dem til Sverige. »

S.

Sjahen må ikke tirres

En bror av den persiske sjah, prins Mahmoud som studerer ved et universitet i Michigan i USA møtte forleden i retten tiltalt for å ha kjørt bil uten førerkort. Imidlertid meddelte statsadvokaten at han trakk anklagen tilbake «i almenhetens interesse», slik at saken bortfalt. — Man mener at grunnen er den spente situasjon i forbindelse med oljekonflikten.

!?

Ifølge forbundskansler dr. Adenauer har Vest-Tyskland, som tapte krigen, bygget 350,000 hus i det forløpne år. Dette kan sammenlignes med de 20,000 hus som er bygget i det seirende England.

I 1942 fremholdt Mr. Bevan nødvendigheten av at britiske generaler overlot kommandoen til tsjekkere eller polakker. Kanskje har nu synes at tiden er inne til å trekke seg tilbake til fordel for en tysk helseminister (sosialminister)? — spurte «Weekly News Letter» før Bevans avgang, skriver «Farmand» 18. august.

av militær og krig, dere uhelbredeligt narrer? Hva håper dere egentlig å oppnå ved en krig med Russland? Tror dere virkelig at de angelsaksiske stater har mere sympati for dere enn for Russland, for di dere er «kapitalistisk» og er redde for «bolsjevismen» eller at dere ville hindre dennes utbredelse? Dette er den samme gamle nazi-idiotien som spøkte i hodene på Hitler, Hess og Ribbentrop. Hitlers tilbud til England og alle de fraser som på grunn av dårlig kjennskap til den angelsaksiske verden, ble slynget ut for å forsøke å innbille folk om at disse to parter naturlig burde stå sammen mot kommunismen»

anvender påtalt i svensk presse. Således skrev atter Aftenposten om Sundes «forhatte» spydrekord som snart måtte avlives, og gleden var nok stor da en yngre nådde noen cm. lengre. Hvem tenkte lenger på at Sunde aldri stod i NS, at han erobret bronsemedaljen i 1928, og er en idrettens illsjel. Slike eksempler fra terroren og isfrontens Norge som viser at begrepet En Sund Sjel i Et Sundt Legeme ikke eksisterer, kunne siteres i massevis f. eks. den såkalte Hodt-saken og nå sist Westbyehistorien.

Hans Engnestangen er gjort til «forreder», men hans verdensrekorder vil man sole seg med, det er den samme linje som følges overalt. Mens kjempende antikommunister blir «landsforredere», fremstår passive s.k. «gode nordmenn» og påstår at de selv er antikommunister. Men de har aldri som frontkjemperne i handling bevist holdbarheten i sine ord...

Selvom små landsmenn vil gjøre Hans Egnestangen til forreder så vet den øvrige idrettsverden at han med heder har kjempet for sitt land..

Rekordholder.

«Uhelbredelige narrer»

Tidene synes å ha forandret seg

Nedenstående utdrag så for første gang dagens lys den 1. januar 1946 i avisen «Nordwest-Nachrichten» som ble utgitt av de engelske besettelsesmyndigheter i Tyskland. Tidsskriftet «Der Widerhall» gjengir det i siste nr., hvorfra vi har tillatt oss å hente det:

«Det er ufattelig men det finnes virkelig ennå idag utallige tidligere tyske offiserer og soldater som for fullt alvor tror at angelsakserne ville gjøre dem den tjeneste å begynne en krig mot Russland, slik at det da ville bli bruk for dem. — Det faller ingen av dem inn å tenke på at en slik mulighet ville slå tilbake på Tyskland og at Tyskland ville bli fullstendig ødelagt. Nei, disse nazi-idiotene håper bare på det ene: krig, krig, krig med Russland.

Stadig vekk kommer de til engelskmennene for å bli soldater. Ja, har dere da enda ikke fått nok

Utenrikskronikk

Mennene bak kulissene

En så erfaringsrik politiker som Disraeli sa i en tale i Aylsbury 20. 9. 1876: «Verden blir regjert av ganske andre personer enn disse, som ikke forstår å se bak kulissene, innbilder seg». Og han ble et halvt århundrede senere supplert av ingen ringere enn statsminister Baldwin i følgende ord: «Staten — også Englands krone — er ikke mere herre over sin historie. Makter, som unndrar seg vår kontroll, lar i andre land som i mitt spesielle særinteresser bestemme».

Slike uttalelser fra dem, som sikkert har inside informations, burde lokke sannhetssøkende historikere til å finne vei bak kulissene og bringe sannheten — den ubundne sannhet — fram i dagens fulle lys, ikke bare for å tilfredsstille en naturlig trang til å lære virkeligheten å kjenne, men også for å virkeliggjøre det folkestyre, som i dag står som patentmedisinen mot all verdens brøst, sorger og bekymringer. — Men underlig nok er det få eller nesten ingen som våger et slikt skritt, og de som gjør det, blir som regel tiet ihjel, hvis da ikke en verre skjebne blir dem tildel.

Slike refleksjoner melder seg hver gang en eller annen undersøkelseskommisjon — vi mener da ikke den norske UK av 1945 — formår å ruske litt opp i kulissestøvet. Og nå sist melder de seg etter de avhøringer som to amerikanske kongressutvalg har satt igang for å få klarlagt den russiske spionrings virksomhet i Tokio i begynnelsen av den annen verdenskrig. Det er allerede kommet så mange opplysninger fram, at det bebudes virkelige sensasjoner. Det ser således ut til at Moskva flere måneder før det japanske angrep på Pearl Harbour visste beskjed om angrepsplanene mot USA, men unnlot å sende dem videre til sine allierte.

Vi skal her ikke gå inn på Roosevelts bevisste politikk for å lokke Japan ut på glattisen for å få påskudd til krigen mot Tyskland, noe som bakmennene allerede for år tilbake hadde besluttet, men skal bare holde oss til de resultater som kongresskomiteene er kommet til.

Hovedinteressen samler seg om dr. Richard Sorge, som i 1934 kom til Tokio som korrespondent for Tägliche Rundschau og som senere ble presseattache i den tyske ambassade i Tokio. Han var en velsett og livsglad mann, som hadde gode forbinnelser overalt, men senere viste det seg, at han i virkeligheten var kommet til Japan som agent for den røde hærs fjerde byrå og at han hele tiden hadde spilt et fantastisk dobbeltspill. Dette fremgår av en forklaring av den japanske riksadvokat, Mitsusuda Yoshikava, som kunne fortelle at dr. Sorge nesten to måneder før angrepet på Pearl Harbour hadde sendt Moskva beskjed om at «hvis ikke USA ville gå med på et kompromiss innen midten av oktober 1941, vil Japan angripe USA, Malaystatene, Singapoore og Sumatra». Den samme dr. Sorge hadde likeledes allerede 20. mai 1941 kunnet meddele Moskva, at Hitler forberedte et angrep på Sovjet og at han endog hadde fastsatt dagen til 20. juni, altså to dager før det virkelig fant sted. Det, som har særlig interesse i denne sak, er at Moskva, som allerede på den tid, da dr. Sorge sendte sin advarsel, var USA's bundsforvandte, men ikke sendte advarslen videre. Mr. Churchill kan således ha rett, når han sa, at han ennog ville slutte forbund med Fanden selv for å slå Tyskland. Og tidligere sjef for MacArthurs etterrettningsvesen, general Charles Willoughby hevder, at hvis Moskva hadde sendt sine opplysninger videre til de allierte, kunne det ha endret historiens forløp. (Roosevelt hadde da neppe fått sine borgere til å bli med på krigen mot Tyskland).

Dr. Sorge hadde mange venner og forbindelser. Blant dem var den britiske journalist Guenther Stein, som også var tyskfødt, og amerikanerinnen Agnes Smedley. Ja, man nevner også Owen Lattimore, som av Alexander Barmine, forfatteren av boken «En som overlevde» ble betraktet som Moskvas mann, men som i radikale kretser var hevet til skyen som USA's største ekspert i asiatiske spørsmål. Alle disse ble benyttet i det vågsomme spill, som fikk sin avslutning med at dr. Sorge ble henrettet av japanerne i 1944 sammen med en japansk forreder mens Agnes Smedley døde i Oxford i England i 1950 og Stein, som var blitt britisk statsborger i Honkong i 1941, er forsvunnet.

Riksadvokat Yoshikava kunne fortelle kongresskomiteen, at dr. Sorge og hans spionring hadde 2 hovedformål for øye. Det ene var å skaffe flest mulige opplysninger om Japans planer, det annet å oppmuntre Japan til å foreta sine fremstøt mot syd og øst, altså ikke mot vest, mot russisk Asia. Han fulgte ivrig med i de forhandlinger som ble ført mellom USA's daværende utenriksminister Cordell Hull og den japanske statsminister, fyrst Konaye, og det foreligger en rapport om at ifølge Konoyes mening ville de amerikansk-japanske forhandlinger ende med et gunstig resultat, hvis Japan gikk med på å redusere sine styrker i Kina og Indo-Kina. Men spillet ble ført videre og så kom Pearl Harbour som et velkommet påskudd for Roosevelt til å gripe inn med den følge at den annen verdenskrig fikk det ulyksalige forløp at det ennå ikke er blitt fred og at en ny verdenskrig synes å være uunngåelig.

At det bak de agerende på denne scene av fortielser og falskspill stod og står mektige krefter, synes å være på det rene, men de lar seg ikke avsløre selv av en kongresskomite eller to. De utnytter den øyeblikkelige situasjon med mål for øye som er skjult for den menige mann, og det er mål som ligger langt utenfor en menneskelig levealder og som bygger på et program om et verdensherredømme, som kan ta både Moskva og Washington både store og små i sin tjeneste. Nettopp derfor er sannhetssøkeren alltid i fare og møter alltid disse om og men, som fordunkler spillet. Men — selv om en brenner fingrene, er det fristende å pusle litt med det store teaters snoreloft. —

Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie 2014

Tsjekkerne myrdet nærmere 600 000 sudet-tyskere –

— Fortsettes fra side 1 —

iske stat måtte helt fra begynnelsen av bli Tysklands notoriske motstander og Frankrikes naturlige allierte.

Dette ble årsaken til «den dårlige samvittighet» som har kjennetegnet denne stats og det tsjekkiske folks politikk ned gjennom alle årene. Benes ville gjerne være «stor», Hacha ville gjerne være «liten». Begge var personifikasjoner av et folk som i Versailles ble utstyrt med altfor store klær. I grunnen var det tsjekkiske folk våren 1939 bare glad for at Hitler tok fra det de altfor store klær, men Hitler skjøt over målet høsten 1939, da han berøvet Tsjekkoslovakia dets statssuverenitet. Men selv dette godtok tsjekkerne praktisk talt uten motstand. Under hele den annen verdenskrig førte de et fredelig, arbeidsomt liv, som økonomisk nesten ikke ble forstyrret og som måtte karakteriseres som sorgløst. Utenfor Praha merket man praktisk talt ikke det tyske herredømme, og det ble praktisk talt ikke ytet motstand mot tyskerne.

Fra 1919 til 1939 hadde Tsjekkoslovakia innad ført en undertrykkelsespolitikk overfor tyskere, slovaker, ungarere, ukrainere og polakker. Dette skjedde med stadig dårligere samvittighet.

I 1939 lot det tsjekkiske folk seg berøve sin statssuverenitet praktisk talt uten motstand. Gjennom seks år aksepterte tsjekkerne denne tilstand praktisk talt uten motstand. Også dette skjedde med stadig dårligere samvittighet etterhvert som krigens slutt nærmet seg. Hva ville tsjekkoslovakias venner fra 1919 si, hvis tsjekkerne ved Tysklands sammenbrudd sto uten martyrer og uten motstandsbevegelse? Dette er uten tvil de psykologiske årsaker til det tsjekkiske folks sene «heltemot», da det kastet seg over tyskerne i 1945. Man måtte innhente seks års forsømt motstand. Det man manglet i tid, måtte erstattes i konsentrasjon. Jo fredeligere man hadde opptrådt i alle de andre årene, desto grusommere måtte «kampen» foregå.

Alt dette har sudettyskerne og tsjekkerne nå forstått.

NEDENFOR GIR VI ENKELTE UTDRAG AV DEN OPPSIKTSVEKKENDE HVITBOK.

Hildegard Hurtinger har avgitt følgende vitneutsagn:

«Om natten ble samtlige arrestanter i Scharnhorst-skolen i Praha jaget ut på gårdsplassen og her ble 10 menn, kviner og barn skutt ned ad gangen foran øynene på de øvrige arrestanter. Også mine to brødre med sine familier ble skutt ned. Min ene brors yngste barn var bare fem måneder gammelt. Vi andre som ikke ble skutt måtte grave graver. Ellers ble det skutt vilkårlig inn blant arrestantene dag og natt og tusene mistet livet på denne måten . . . Den 20. mai 1945 ble vi sendt ut på arbeide på Wenzelplatz (Prahas største og fineste plass). Her ble tyske gutter og piker hengt opp etter benene på lyktestolper, overhelt med petroleum og antendt.»

Alfred Gebauer, Dirlewang, Kreis Wertingen, forklarer som vitne:

«I Prahas Stadion ble det foranstaltet den reneste harejakt på SS-soldater. Tsjekkerne brukte maskin tvunget til å slikke opp sitt eget blod fra gulvet. Noen av barna kastet opp og de andre barna ble tvunget til å ete opp oppkastelsen. . .»

Hele Burger forklarer som vitne:

«De tsjekkiske Røde Kors-søstre slapp hver natt inn grupper av sovjetrussiske soldater i den leir som var organisert i Det tsjekkiske Røde Kors bygning i Praha. Søstrene pekte på vakre unge tyske kvinner og piker, hvoretter russerne voldtok dem på umenneskelig måte, opptil 45 ganger pr. natt. Mange hadde om morgenen istykkerbitte ansikter, avbitte neser. De lå apatisk uten legetilsyn, da det ikke fantes leger i leiren.»

En kjent diplom-fysiker, K. F. forklarer som vitne:

«Vi ble ført til enden av Wassergasse i Praha og fikk se hva vi måtte gjøre: På den store reklametavle på dette hjørne hang tre nakne lik, hengt opp etter benene og forbrennt med bensin. Ansiktene var ugjenkjennelige, tennene var slått ut, munnen var bare et blodig hull. Disse likene måtte vi bære og slepe til Stephansgasse. Da vi hadde lagt likene fra oss, tvang man oss til å kysse de døde på munne. «Dette er Eders brødre, så kyss dem!» ble det sagt til oss. Livet var oss kjært, og hva hjalp det da at vi følte avsky? Med sammenpressede leber kysset vi de blodige hull som skulle bety munnen. . . .»

Den tyske grense-kommissær i Wiesau (Oberpfalz) forklarer:

«60 prosent av kvinnene ble utlevert russerne som øvet vold mot dem. Svangre kvinner ble tvunget til å knele ned foran tsjekkiske soldater og slikke opp deres spytt. — Tsjekkiske prester erklærte at de ikke følte noen medlidenhet med tyskerne. De ville ikke gi tyskerne den siste olje, heller ikke trøste dem. Kjønnssykdommer som oppstod som følge av voldtekt, ble ikke behandlet.»

Dr. Franz Freyer forkalrer som vitne:

«I kavalleri-kasernen i den lille vest-bøhmiske by Postelberg, hvor hele den mannlige del av befolkningen i byen Saaz var presset sammen, i alt over 5000 mann, forsøkte fem tyske gutter å flykte ved å slutte seg til en arbeidsgjeng. De ble oppdaget og prylt tilblods. Det kom vepnede tsjekkere til kasernen og en av dem sa: «De som forsøker flykte, vil bli skutt, akkurat som disse guttene her blir skutt nu!» — Guttene ble stillet opp mot en mur og den første av dem ble skutt ned. Da ropte de andre guttene: «Herr kaptein, vi skal ikke gjøre det mer!» Den andre gutten i rekken sprang frem mot bødlene for å slå geværløpet opp i luften. Men drapsmennene skjøt ham ned. De tre andre guttene gikk rolig sin skjebne i møte. Den tredje roper etter sin mor før han styrter om, den fjerde og femte sa intet. Guttene var ikke mer enn 15 år gamle.»

Følgende autentiske beretning foreligger om den store eksplosjon i Aussig den 30. juli 1945 ,som førte til den rene menneskejakt på alle tyskere i Aussig:

«Bare på tre steder tellet jeg 400 drepte. Da arbeiderne etter endt arbeidstid i firmaet Schichts fabrikk i Schreckenstein strømmet tilbake til Aussig over Elben-broen. ble det utspillet utrolige scener. Kvinner med barnevogner ble kastet ned i Elben og brukt som levende mål av soldater. Det ble skutt på kvinnene inntil de ikke lenger dukket opp av Elben. I vann-reservoaret på torvet kastet man ned en hel del tyskere. Hver gang de dukket opp, trykket man dem ned i vannet igjen ved hjelp av stenger og stokker. Først ved 17-tiden fikk man se endel sovjetrussiske offiserer som forsøkte å rydde gatene. Ved dette blodbad i Aussig alene omkom nesten 1000 tyskere i løpet av noen få timer.

Husk kontingenten

Boken som vil leve i norsk historie

er dr. jur. Gustav Smedals bok

«PATRIOTISME OG LANDSSVIK»

Den gir et tidsbillede av okkupasjonstidens Norge og av de politiske forfølgelser etter

Hva slags Norgeshistorie lærer barna våre på skolen i dag?

Forbundet for Sosial Oppreisning har utgitt en liten brosjyre med ovenstående titel. Herfra har vi tillatt oss å hente følgende:

Gjennom alle tider har maktens myndigheter prøvd å ha en finger med, når samtidens historie skulle skrives. Ved å la historien bli skrevet «med påholden penn» røkla disse myndigheter ubehagelige begivenheter eller skjøtte på rettferdiggjøringen der det kunne trenges, og kunne på det vis legge øyeblikkets hederskrans på egne panner.

Om sant eller usant har i og for seg vært uten betydning når det var makten som ønsket å utfolle seg. Heller ikke har det spillet inn at vegen til egen forherligelse bare kunne gå gjennom andres forderv. Målet helliget midlet når det gjalt å fri seg for ettertidens tyngende kritikk.

Begivenhetene før, under og etter krigen og den påfølgende okkupasjon har maktens myndigheter klart å framstille uten smålige hensyn til det faktiske. Fortielsen, forvrengningen og den direkte usannhet har hørt til de påtagelige ingredienser. Og resultatene har vært deretter. Tilfredsstillende — så lenge det varer — for dem som mener å kunne dra nytte av en slik framferd.

Ett er sikkert: De historiebøker som idag nyttes i norske skoler holder ikke objektivitetens og sannhetens mål. De framstiller seg som partsinnlegg — ennog som dårlige sådanne. Eksempelvis skal vi peke på Aksel Skrettings norges- og verdenshistorie for folkeskolen (Olaf Norlis Forlag 1948). Denne bok som 11. februar 1946 har fått autorisasjonens stempel av Det Kongelige Norske Kirke- og Undervisningsdepartement, byr på ting som vi ikke synes vi kan forholde leserne. Vi tillater oss å hitsette følgende utdrag, som vi antar taler for seg selv:

Norge under den andre verdenskrig.

Den 9. april gjorde tyskerne uten grunn angrep på Norge. I Norge var bare små hæravdelinger samlet til nøytralitetsvakt. Tyskerne kom med stor flåte- og flystyrker, og hærsatte på en dag Oslo, Arendal, Kristiansand, Egersund, Stavanger, Bergen, Trondheim og Narvik. — Kong Hakon og regjeringa og Stortinget måtte så snart som råd var komme seg ut av Oslo. De for til Hamar, der Stortinget satte møte. Men møtet måtte brått avbrytes og ferda gå videre til Elverum. Der ga Stortinget kongen og regjeringa fullmakt til å styre landet så lenge krigen varte, og til å ta opphold utafor landet om det skulle bli nødvendig. Stortingsmennene for så heim, og kongen og regjeringa satte forsvarsstellet i verk. Dette var ikke lett, for tyskerne hadde alt tatt de viktigste kringkastingstasjonene, en stor del av telegrafverket, rikstelefonen og postverket og noen av jernbanene. Likevel lyktes det å få en del av den norske hæren på fote. — Da striden hadde vart i 2 måneder, måtte nordmennene likevel gi opp her heime. Men kongen og regjeringa for til England og holdt fram med krigen der fra. Mange nordmenn kom seg over til Storbritannia. Der fikk regjeringa reist en liten norsk hær og de fikk bygd en fly- og en krigsflåte.

Det største tilskudd til seiren ytte likevel Norge gjennom handelsflåten sin. I England ble det sagt at den var mer verd enn en hær på en million mann. Den ga også regjeringa inntekter til å greie alle utgiftene med, og den gjorde vårt land til en verdifull alliert.

Heime i Norge ble det fem tunge år. Det verste var at «støtt, det nordmenn lytt vera med når Noregs merke skal hoggast ned». Alt sambetsmenn i en stat som for med samvittighetstvang og urettferd, og mange av dem ble fengslet eller vist bort fra stedet der de hadde sitt virke. Flere hundre studenter ble fengslet og sendt til Tyskland, — de leid mye vondt, og mange døde. Og tusenvis av gode nordmenn fra alle lag i folket ble fengslet og sendt til de store fangeleirene, enten her i landet eller i Tyskland. Norge var ikke lenger noe rettssamfunn, for fangene ble holdt fengslet uten lov og dom. Både under forhørene og i fangeleirene var fangene ofte utsat for forferdelige pinsler og mishandlinger. Man ge fikk så lite mat at det bare var så vidt de greidde å berge livet, og somme slett og rett svalt i hjel. — Det var lite en fikk høre fra fangene, og slekt og venner gikk derfor stadig i spenning og stor otte.

Varer av alle slag skulle tyskerne ha. De tok bare pengesedler i Norges Bank og betalte med — 11 milliarder kroner i alt. På den måten ble det norske folket utplyndret, så her ble nød og mangel på alt. Verst var det i byene med mat og klær. — — —

Storparten av folket holdt tappert ut både mot tyskerne og mot landssvikerne. En stor del av ungdommen fikk i hemmelighet i stand en heimefront. Den trente i skog og fjell, langt fra folk, og den fikk våpen med fly fra England. Heimefronten gjorde tyskerne mye fortred. Den sprengte og ødela våpenlager og krigsnyttige fabrikker, og den skjøt noen av de verste nazibødlene. Da vestmaktene stod ved Rhinen, sprengte heimefronten de norske jernbanene på mange steder, og hindret på den måten tyskerne i å sende tropper fra Norge til Rhinfronten.

Tyskerne hadde tatt radioapparatene fra folket. De ville hindre at noen fikk høre annet nytt enn det som kom fra tysk side. Likevel var det mange som hadde radio i hemmelighet. Da freden ble kunngjort i kringkastinga, ble det derfor kjent med en gang. Det var den 7. mai, en vakker vårdag. Flaggene gikk til topps. Gledessmilene lyste der folk møttes, hilste og ønsket hverandre til lykke. I byene ble det et liv i gatene som en 17. mai. Og 17de-maistemning var det like til den 7. juni da kongen kom heim.—»

Hvor meget som er sant av det her siterte, hvor meget som er forvrengt og hvor meget som er fortidd, får en-

— Kan kreft —

OBS helbredes uten radium og operasjon? Les Martha Steinsviks sensasjonelle skrift «KREFTENS GÅte..» Fåes mot inns. av kr. 2,00 til Helseforlaget, boks 3041, Oslo. OBS

Komkaniskap

søkes med en herre i 40— 55 års alderen med god utdannelse av enke med hus og endel formue. Er åpen for forslag. Bll. mrk. «Ærlig — snarest nr. 252.»

Bygningssnekker

Vant bygningssnekker ønskes snarest. Innsetning av dører, vinduer, loft, gulv og trapper. Længere arbeid. Lønnsforlangende pr dag. Bill. mrk. «Dyktig nr. 254».

Arbeid

søkes av 32 årig NS-m. Konst. i Ordenspolitiet. Medl. av NS-fylkesstab. Dømt som frontkjemper. Sonet. — Agronom av 1937. Tegne- og malerpraksis. Har deltatt i fl. forskj. yrker. Foreløbig interessert i middelst. eller lettere arb. gr. litt uheldig kjevehuoperasjon. Kan jeg benyttes. Kom med forslag! Billett merk. «Forsøket verdt nr. 248».

etter den rene Chicago oppskriften er det sagt.

Hvem har så lært dem metodene? Kan det være andre enn dem som under krigen var i utlandet og lærte dem, og så kom hjem og fortalte om sine heltegjerninger. En ung gutt som var med på et tyveri ble spurt hvorfor han gjorde det. Han svarte kjekt: «Fordi jeg er god nordmann».

Da freden kom og her forekom mord, sabotasje og tyverier, het det at det var NS som var på ferde. Men alltid slog det feil. Slik var det også da Arendals sabotøren opererte. Folk og avisene var overbevist om at det var NS som stakk hodene fram. Og forundringen var da som alltid stor, da det viste seg å være en hjemmefront gutt.

Sjefen for mil. org. i Arendal, Tvedt Gundersen, gir sabotøren de allerbeste skuddsmål: «Han var stø, pålitelig og imøtekommende, og har en sterk nasjonal innstilling. Det var han som stjal NS-arkiver på Rådhuset. Da fre den kom fortsatte han i hjemmestyrken og var med i arrestasjonspatruljen og i ransakingspatruljen på politi kammeret sammen med noen av sine jevnaldrende. Sabotøren fikk også diplom for godt utført arbeide under krigen», sier Tvedt-Gundersen. Og Gundersen står helt uforstående over at slik en prektig gutt kunne finne på noe slikt.

Men politimester Rynning Tønnesen, Kr.sand S. forstår det. Han sier: «Arendals sabotøren har gitt grunn til ettertanke. Man preker ikke motstandens sabotasje, mordets og tyve-

(Prahas største og fineste plass).
..Her ble tyske gutter og piker hengt opp etter benene på lyktestolper, overhelt med petroleum og antendt.»

Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie, 2014

Alfred Gebauer, Dirlewang, Kreis Wertingen, forklarer som vitne:

«I Prahas Stadion ble det foranstaltet den reneste harejakt på SS-soldater. Tsjekkerne brukte maskinpistoler, mens 5000 arrestanter med redsel så på det som foregikk. 20 SS-soldater ble skutt på denne måten. Noen av dem ble tvunget til å hoppe ned i latrinene, hvor de ble pepret med salver fra maskinpistolene. De ble liggende i latrinene og andre arrestanter tvunget til å bruke latrinene fortsatt.»

Dr. med. Hans Weber, Det internasjonale Røde Kors delegerte, forklarer som vitne:

«Foran hovedinngangen på Wilson Jernbanestasjon i Praha hørte man forferdelige skrik. Jeg så at en blond kvinne ble overfalt av mengden, til tross for at hun forsvarte seg på perfek ttsjekkisk uten aksent. På et øyeblikk var hun omringet, hennes klær ble revet av henne og hun lå på jorden og ble mishandlet av mengden. En stor ølvogn kjørte forbi åstedet. Under voldsom tumult ble de to hestene spent fra, en hest ble bundet til hvert av kvinnens ben, hvoretter hestene ble drevet avgårde hver i sin retning. . . . . .

I Pankrantz-fengslet ble forferdelige tilredte menneskер kastet ned fra altanen i tredje etasje, brukt som levende mål under fallet og skutt ned. Tyske nasjonal-sosialistiske gutter ble slått tilblods og

«PATRIOTISME OG LANDSSVIK»

Den gir et tidsbillede av okkupasjonstidens Norge og av de politiske forfølgelser etter frigjøringen.

Den er det skarpeste angrep som er rettet mot oppgjøret, og myndighetene har ikke kunnet angripe den, fordi fremstillingen er helt korrekt.

Bokladeprisen var hittil kr. 12,— for det innbundne eksemplar.

Grunnet utenlandsreise og for å få restopplaget brakt ut er prisen nå nedsatt til kr. 8,— fritt tilsendt, og hvis minst 5 eks. bestilles samtidig, blir de portofritt tilsendt mot innsendelse av kr. 35,—.

KARL SEELAND - OPPEGÅRD ST.

den var mer verd enn en hær på en million mann. Den ga også regjeringa inntekter til å greie alle utgiftene med, og den gjorde vårt land til en verdifull alliert.

Heime i Norge ble det fem tunge år. Det verste var at «støtt, det nordmenn lytt vera med når Noregs merke skal hoggast ned». Alt samme dagen tyskerne kom, gikk Quisling dem til hande. Han holdt en tale i Kringkastinga, der han fortalte at han var blitt statsminister, og han kaldte mobiliseringsordren som regjeringa hadde sendt ut, tilbake. Siden ga tyskerne han titelen ministerpresident. — Quisling hadde stiftet et parti som han kalte nasjonal samling. Ved stortingsvalget hadde ikke partiet fått en eneste tingmann. Likevel meinte Quisling og den lille flokken hans at de i gjerning og ferd kunne gå fram som om det var det norske folket, og gå i samband med tyskerne. Og ikke nok med det. Quisling ville også gjøre seg til herre over tro og samvittighet hos folk. Han svor Hitler troskap og blind lydighet. — Slik ville de ha det med heile det norske folket. Det skulle slavebindes under Hitler og Quisling. De kalte dette «nyordning», og denne «nyordninga» skulle med list og makt tvinges inn på alle. Avisene ble tvunget til å skrive det som NS-partiet krevde, og alle som hadde stilling i staten, ble pålagt å arbeide for «nyordninga».

Men folket gjorde front imot. Lærerne sa nei, tusen ble fengslet og mange hundre sendt til Grini, til Nord-Norge eller Tyskland. Biskopene og prestene nektet å være em-

gikk til topps. Gledessmilene lyste der folk møttes, hilste og ønsket hverandre til lykke. I byene ble det et liv i gatene som en 17. mai. Og 17de-maistemning var det like til den 7. juni da kongen kom heim.—»

Hvor meget som er sant av det her siterte, hvor meget som er forvrengt og hvor meget som er fortidd, får enhver gjøre opp med seg selv etter den positive viten han sitter inne med. Vi som virkelig vet hva som har passert, nærer i et hvert fall ingen tvil om at det aldri skal lykkes å lure slikt som dette inn som fullverdig stof i norsk historieundervisning.

Dertil vet vi heldigvis allerede i dag for meget. Og stadig øker tilgangen på dokumentariske bevis. En dag må og skal mangt og meget skrives om igjen.

Ungdoms-kriminaliteten

Våpentyverier er noe vi ser i avisene nesten daglig. — Det er helst unge gutter fra fjorten år og oppover som er tyvene. «Å ,sier mange», det er bare noen «guttestreker». En gang skjøt noen gutter ned en vaktmann.

Men Frognerbanden sier oss at det ikke er «bare». Hva er årsaken til disse ungdomsutskeielser? Hypotesene er mange: Den frie oppdragelse, barna skal ikke ha hemninger. Heime front-mentaliteten. De oppfører seg

plom for godt utført arbeide under krigen», sier Tvedt-Gundersen. Og Gundersen står helt uforstående over at slik en prektig gutt kunne finne på noe slikt.

Men politimester Rynning Tønnesen, Kr.sand S. forstår det. Han sier: «Arendals sabotøren har gitt grunn til ettertanke. Man preker ikke motstandens sabotasje, mordets og tyveriets lære i 5 år uten skadevirkning».

En bande på 7 karer var framme i lagmannsretten i januar i år for skap sprengning, tyveri og legemsfornermelse. En av bandelederne, Alf Hansens forsvarer advokat Foss henviste til Hansens innsats i motstandsbevegelsen under krigen. Advokat Foss sier: «Man må være oppmerksom på vanskene i overgangstiden, fra en periode da det var «god latin» å likvidere mennesker, til fredstid».

Under de mange rettssaker som har vært fremme er Hjemmefrontens Sentralledelse kommet mer og mer fram i lyset. Det er mer enn de tåler.

De sier, at der er fremsatt grove ærekrenkende beskyldninger mot sentralledelsen. Disse beskyldningene er en ærekrenkelse overfor hele den norske motstandsbevegelse. Derfor fant hjemmefrontens sentralledelse det nødvendig å offentliggjøre hvem som satt i sentralledelsen for å vise at det var menn med godt navn og rykte.

Hva kan man så vente av de unge når de eldre har gått fram med slikt eksempel?

Ungdoms problemene må tas opp til revisjon. De unge må ledes fram til hederlige mennesker — til nyttige og bra samfunnsmennesker — bort fra Hjemmefrontens brutalitet.

Sørlending.

Fortid — Nutid — Fremtid «8. Mai»s kronikk 24. aug. 1951

Hijo del Tiempo:

Siste gang: Rettsoppgjøret

Debatten om kapitulasjonserklæringen og dens betydning, om den folkerettslige tillstann under okkupasjonen m. m. er selvfølgelig ikke tilende. Det dreier seg ikke her om en gruppe kværulanters påstander i egen interesse, men om de grunnoppfatninger som har dannet basis for en stor folkegruppes overbeviste samarbeidsvilje i fem år. — Før eller senere må denne oppfatning underkastes en nøktern og uavhengig undersøkelse, stillet opp mot den som myndighetene har hevdet. I de år som nå har gått har oppfatningene bare tjent en politisk strid mellom partene, en forøvrig høyst ulike strid, hvor den ene part hadde alle den offentlige opinions midler på sin side, den annen derimot ble betraktet som varg i veum. I de år som kommer må oppfatningene bli underkastet en juridisk — historisk vurdering, ikke bare en politisk. Tyske røster må høres og uavhengig utenlandske sakkyndige få klarlegge. D'herrer Gundersen, Andenæs og konsorter er ikke de endelige autoriteter på dette område.

Men også spørsmålet om grunnlaget for landssviklovgivningen må før eller senere bli behandlet på samme vis. (Alt under forutsetning av at framtiden gir oss den rolige periode, da man mere lidenskapsløst kan føreta en slik undersøkelse). Med hensyn til den opprinnelige landssviklov og den særlige prosesslov (begge London-forordninger) har vi i disse årene ikke trengt å foreta noen egne betraktninger. Vi holdt oss til vår første ekspert på området professor Jon Skeie, en jurist med helt annen autoritet enn Johs. Andenæs, en ubestikkelig jurist, som har søkt å tjene sannheten, ikke myndighetene. Professor Skeies lille skrift «Landssvik» kom ut i 1945 og vil bli stående som et monument over en mann som bevaret likevekten og rettssikkerheten midt i en voldsomt opprørt og ulikevektig tid. For vår argumentasjon har dette alltid vært et sentralt skrift.

Londonlovgivningen bygger på Elverumsfullmakten, og Elverumsfullmakten ansees jo nu for å være emigrantregjeringens forfatningsmessige basis. Stortingets president Natvig Pedersen har endog engang antydet at fullmakten var uttrykk for genialt framsyn. Så meget merkeligere da, at der ikke eksisterer noen faktisk Elverumsfullmakt.

Professor Skeie gjorde allerede 1945 oppmerksom på dette. Men det fullstendige referat fra stortingets møter på Hamar og Elverum 9. april 1940 er først senere fremlagt som stortingsdokument. Man skulle nesten fristes til å foreslå «8. Mai» å offentliggjøre dette stortings dokument som løpende føljetong med korte kommentarer! — Man skal vite hva man snakker om, og likesom kapitulasjonserklæringen (som ikke finnes inntatt i de fire store bind som Undersøkelseskommissjonen av 1945 utga) kommer til å utgjøre et viktig dokument i vår nyere historie, så kommer også Elverumsfullmakten til å bli et av de store tvistespørsmål når denne historien skal skrives. Ingen kan da komme forbi visse kjensgjerninger som professor Skeie påviste:

1. Der ble ikke lagt fram for stortinget på Elverum noe skriftlig utformet forslag til regjeringsfullmakt. 2. Fullmakten var bare en mundtlig utformning fra presidentens side. 3. Og i det korte ordskifte understreket presidenten selv at fullmaktens begrensning lå i grunnlovens bestemmelser. 4. Fullmakten ble ikke opptatt til votering og stortinget har overhodet ikke foretatt noen formell votering over den. — 9. april 1940 var en opprørt dag. Og i den etterfølgende tid måtte selvsagt ofte regjeringen handle som om den hadde frie hender. Men i den form som her er nevnt, kan man ikke gi en regjering det som man har kalt «den mest omfattende-fullmakt som noen gang er gitt en parlamentarisk regjering i Norge».

Nei, det foreligger ingen Elverumsfullmakt av den karakter som man siden har påstått, og stortingsdokumentet viser dette tydelig nok. Men — som professor Skeie fremholder — hadde der vært skriftlig formulert en slik fullmakt og hadde denne vært opptatt til votering, så ville den ikke ha vært lovlig i den form den senere ble oppfattet i London. Ti de rettigheter som regjeringen tiltok seg, bl. a. utformningen av landssviklovgivningen, gikk langt ut over hva den grunnlovmessig kunne tillate seg. Og den lovgivning som Londonregjeringen i kraft av denne manglende fullmakt utformet, den fikk ingen tilstrekkelig offentliggjørelse, fordi den med plan og overlegg ble hemmeligholdt. Professor Andenæs har endog bragt det til å forsvare dette forhold! — Den som tilfeldigvis har hatt anledning til å drøfte disse forhold med enkelte fremmede jurister vet jo hva disse sier: Man kan påberope seg nødretten og hevde at man i en tvangssituasjon har handlet til folkets og landets beste, det blir et politisk skjønnsspørsmål. Men grunnloven og folkeretten kan ikke påberopes for slike handlinger. Juridisk er det hele ikke noe skjønnsspørsmål.

Alt dette er gamle saker i forbindelse med rettsoppgjøret. Myndighetene har forlengst feiet alle våre argumenter ut som søppel, som kværulantens evige retthaveriske vrøvl. Men vi er ikke ferdig med dem. De interesserer oss ikke bare fordi det er et spørsmål om rettsoppgjørets lov-basis. De interesserer oss også fordi våre handlinger i okkupasjonsårene, hele samarbeidshold ningen, skal komme til å bli behandlet som en historisk foreteelse. Det dreier seg ikke om noe så enkelt som at en gruppe nordmenn var nazistiske landsforredee, det dreier seg om hvorvidt et bevisst og planmessig forsøk på å forsvare landets og folkets interesser ad samarbeidets vei også hadde et folkerettslig og juridisk forsvarlig grunnlag. Vi har intet ønske om å gå over i historien som landsforredere, 5: kolonnere, rettsbrytere og slike som «faller de lovlige myndigheter i ryggen under krig», som professor Andenæs så smukt uttrykker det. Man kan ikke skrive historie på det vis som man har gjort i årene 1945—50. Når historien virkelig skal skrives må omhyggelig vurderinger tre istedetfor ville affekter. Kanskje tar vi feil på visse punkter. Vel, så får vi revidere våre oppfatninger. Men foreløpig har myndighetene ikke brydd seg det minste om å overbevise oss ad saklighetens vei. Og ved hjelp av Andenæs-redskaper og evige trusler om ny rettsforfølgelse kan man jo ikke overbevise oss. Men rimelig var det, om vi også selv i den kommende tid bidro til å undersøke og belyse våre egne påstander, så langt vi formår dette.

*

Rettsoppgjøret har mange andre sider. Blant annet er Erstatningsdirektoratet og dets virksomhet gjennom bostyrere en viktig side av oppgjøret. Den som har hatt anledning til i disse år å treffe mange som har vært under bestyrelse, vet i hvor uhyre høy grad der er forskjell på bostyrere. Der finnes dem som kombinerer loyalitet mot myndighetene med en klar oppfatning av at deres oppgave dog er den å vareta også interessene i det bo de er satt til å forvalte. Der finnes dem som kan si at de er sine bostyrere takknemlige for at deres verdier er blitt tatt omhende, mens de selv var uten evne til dette. Men så finnes der i sannhet også dem, som forbanner sine bostyrere og hensynsløst beskyller dem for å være ondsinnede utplyndrere og ødeleggere og som da samtidig gjerne gir uttrykk for at bostyrerne under denne sin rakkervirksomhet har Erstatningsdirektoratet helt og fullt i ryggen.

Heller ikke på dette punkt synes det som om myndighetene vil gi den minste innrømmelse og erkjenne at der er begått utillatelige ting. Og dog skulle man være fristet til å si, at om myndighetene i det minste på sånne punkter ville erkjenne og rydde effektivt opp, skifte ut personer, kreve ordentlige avregninger og tilsette nye, anstendige bostyrere, der hvor dette ansåes nødvendig og gjøre opp på reell basis, der hvor verdier er bortkastet, så ville dette kunne bidra i ganske høy grad til en bedre forståelse mellom partene. Desverre tyder lite på at så skal skje. Men man kan jo ikke se bort fra at mange mennesker synes å mene at rettsløsheten på dette punkt har rammet dem ennå hårdere, enn den som rammet dem gjennom dommen. Og i visse tilfeller, hvor mennesker er fratatt selv sine intimeste private bruksgjenstanner, spør man jo også seg selv, hva det er for slags rettstillstand Erstatningsdirektoratet og dets bostyrere har etablert.

Pariabestemmelsene er en annen sak. De har tvunget en ganske stor gruppe kvalifiserte mennesker til å oppgi sitt arbeide og avfinne seg med arbeidsoppgaver og levevilkår som ikke står i noe rimelig forhold til deres forutsetninger. Bestemmelsene om rettighetstapene er det punkt i landssviklovgivningen hvor den har tatt sterkest preg av den tyske jødelovgivning. Man skulle tro at myndighetene etterhvert skulle erkjenne hvilken skamplett på norsk lovgivning dette var. Og hvilken skade det gjør for samfunnet som helhet, derved at dette kaster vrak på dyktige menneskers kvalifikasjoner. Men slike punkter som Erstatningsdirektoratets og bostyrernes virksomhet og pariabestemmelsenes virkninger viser hvor myndighetene ennå står.

*

I politisk henseende er landssvikerne en ytterst mangfoldig gruppe. De hører hjemme i alle partier! — Men partivesenet i Norge har så åpenbart overlevet seg selv. Opposisjonspartiene representerer stort sett bare fortiden og er uten idemessig tilknytning til framtiden. Og Arbeiderpartiet forbruker i disse år sine ideer og blir mer og mer bare et byråkratisk apparat, som anser seg eneberettiget til å administrere landet. «Hva skal man tro på i vår tid? — skrev en av mine gamle venner nylig. — Høyre kjemper for

Fredag 17. august 1951 Nr. 30 — 5. årg.
Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie, 2014

Er De idag en tilfeldig leser av «8. Mai» så bli imorgen en fast abonnent.

Vårt kystforsvar i høyeste grad utilstrekkelig

Lite betryggende vern mot minefaren selv i fredstid

Minekutter «Nordheimsund» en utrangert reisendebåt i privat eie

Millionene ruller og ruller, men like umettelig er det forsvarsbudsjettet som skal bringe vårt forsvar på fote. Vi vet også at våre forpliktelser overfor A-pakten vil kreve nye økonomiske ofre, langt større enn vår egen forsvarslinje alene ville ha git seg uttrykk i. Men likevel må vi innrømme at vi gjerne ytet noen millioner mer til den norske krigsmarine, som ikke bare skal være vakt og verge om vår kyst i krig, men også stå beredt til en innsats i fredens tjeneste.

Det har vært palassrevolusjon innen sjøforsvaret. Hva dette har tilsiktet, og hva dette vil føre til, er noe vi ikke skal berøre i dag. La oss bare understreke at de forsømmelser som krigsmarinen lider under, ikke minst gir seg til kjenne i sjøforsvarets vakthold mot minefaren.

Forsvarsminister Hauge.

Sjøfartsnasjonen Norge, landet med en av verdens lengste kyster, skulle ha vitale interesser å beskytte når det gjelder truslene overfor kystfarten. Det fremgår av dagens avismeldinger at Nordmørskysten er den mest minetruede kyststrekning, og at en snart går høsten og uværstiden imøte da nye bølger av drivminer vil være underveis. Allerede nå meldes det om minefunn i leia, veritable engelse magnetminer med en sprengladning på om lag 350 kg. — miner som lar seg påvirke av både jern og lyd. Nettopp til vinteren vil det bli disse minene vi kan vente oss i langt større utstrekning enn før. De har fra krigsårene ligget forankret til havbunnen ved lange kobberkabler. Tiden er nå kommet da kobbertrådene er tilstrekkelig angrepet av saltvannet til at de lar seg slite over av urolig sjø.

Vi venter altså disse uhyggelige gjengangerne, og det er sjøofrsvarets krevende oppgave å bryte de farlige dønningene etter 5 års krig på havet. Men hva er sjøforsvaret i stann til å gjøre?

Nettopp langs Nordmørskysten fra Hustadvika og langt nordom Trondheim går i disse dager en typisk representant for de enheter krigsmarinen har stillet til tjeneste for minevaktholdet. Det er minekutteren «Nordheimsund», som i flere år har vært alene om oppsynet på kystens mest utsatte punkt. «Nordheimsund» er ikke bygd som militærfartøy. Det er en smekker liten søndagsseiler, en ganske sivil reisendebåt som i sin tid ble overtatt av sjøforsvaret og malt i dets militære grå farger. Andre endringer av betydning er ikke foretatt med fartøyet, som med sine 52 fot og sin utilstrekkelige bredde er langt fra skikket for formålet, og som av sakkyndige stemples som en usedvanlig dårlig sjøbåt.

Det står 4 mann ombord, 3 gaster —samt en kvartermester som er alene om å foreta enhver minesprengning. I en liten lettbåt skal han manøvrere seg inn til minen, plassere sprengladningen, tenne lunten, og komme seg unna før 350 kg. sprengstoff går i luften. Det er ikke i maksvær at minene driver inn. Det er først og fremst under stormperioder, i snø kave og mørke, og alle forstår hvilken påkjenning det er å utføre et slikt arbeid. En forstår også hvilke verdier som står i fare når radioen melder om slike lødsfeller midt i skipsleia. «Nordheimsund»s mannskap har aldri sviktet. Men det hender alt for ofte at de ikke kan gå ut på grunn av været, fartøyet har en begrensning som ikke kan overskrides. Minekutteren har en maskin som vanligvis presterer 8—9 knop. Det blir en liten dagsreise hvis den skal tilkalles fra Kristiansund for å ta seg av en mine oppe ved Trondheimsfjorden, og i ruskevær kan en tenke seg hvor langt kutteren avanserer med sine 8 knop. Det er i alle fall sikkert at minen har drevet langt i mellomtiden, uforholdsmessig lengt til alltid å kunne gjenfinnes.

Slik er altså minekutteren «Nordheimsund». Fartøyet er fremdeles privat eie, det bare chartres av marinekommandoen i Trøndelag. Det er heller ingen hemmelighet at den koster sjøforsvaret 50 kroner i leie pr. dag, en pen leieinntekt for eieren, en elskverdighet uten like fra sjøforsvarets vedkommende overfor båtens eier

I Trondheim ligger et annet fartøy til ombygging for med tiden å erstatte «Nordheimsund». Det har lagt ved verkstedet i mange, mange måneder, og ser foreløpig ikke ut til å bli ferdig. Har dette kanskje sin spesielle bakgrunn?

For noen dager siden meldte radioen om en mine oppe i Trondheimsleia. «Nordheimsund» ble dirigert til stedet. Kutteren fikk meldingen mens den lå på havna i Kristiansund, og gikk øyeblikkelig ut. Etter en halv times gang begynte det å brenne i et maskinlager, den gamle, slitte maskinen greide ikke mer. Det ble fullstendig maskinhaveri. «Nordheimsund» måtte slepes tilbake til Kristiansund, og ingen vet når det atter kan gjenoppta sin patruljetjeneste.

Når, og av hvilket fartøy den vil bli avløst er fremdeles et åpent spørsmål. Det fins kanskje enda en og annen båteier i det Trondheimske som har et utrangert reisendefartøy å

«Reis hjem og hent Oatis»

Demonstrasjoner mot den nye

Dommerens adgang til å dømme etter skjønn er begynnelsen til tyranniet

Den store tragedie

Av Erling Bjørnson

Det er lenge siden jeg har henvendt meg til mine venner i «8. Mai» nå. Men det er sannelig heller ikke så greit. Ofte står man helt i vilrede og vet ikke om alt det stygge som skjer omkring en, er en tilfeldighet eller atavismens brutale gjenferd.

Takknemlighet — ta bare for deg dette ordet, et av de mest forsonende, som skjuler de varmeste følelser like fra hjertet. Mange har kanskje vondt for å vise takknemlighet og skjuler den i blyghet, et slags mindreverdighetskompleks. — Andre gir sin taknemlighet med åpne arme, i følt varme. Intet kan såre en sår natur mere enn utakknemlighet. Men kan man bebreide en venn at han har brutt takknemlighetens lov, ja i den grad, at der man følte varme føles i dag kulde? Kan ikke også de beste følelser hos et menneske bli en fortolkning, og «manglende takknemlighet» vendt den motsatte vei? En akkord med seg selv hvor de edlere følelser må vike!

Her går jeg i årets sommerkvelde og tenker på slikt og mye annet.

Jeg dømmer Arbeiderpartiet som dekker sine kommunistiske anslag bak et forfalsket demokrati.

Men særlig vil jeg dømme det partivesen som kveler samvittigheten og kunnskap om saken og gjør selv den mest intellektuelle tingmann til et foraktet stemmekveg.

Jeg dømmer stortinget som ikke eier moralsk mot og kraft til å reise seg mot den største skjendsel Norge har opplevet: Forfølgelsen av annerledes tenkende. En skamplett verre enn middelalderens likvidasjoner.

Men atter må jeg spørre meg selv om jeg ville ha fulgt ånden fra London hadde jeg sittet i stortinget. Neppe. Min nasjonale oppdragelse eier ikke mindreverdighetens servilitet og bøyer ikke kne for de falske profeter, de som flyktet fra landet i farens stund, de som brøt Grunnlovens bud for å kunne «dømme» sin neste. Men jeg takker atter i dag i ydmykhet den skjebne som holdt min person utenfor stortinget.

Den store fare i dag for Norge er ikke faren fra øst —, faren ligger i oss selv. Der maktens brunst går foran kulturlivets love, over nestekjærlighetens evangelium, over den etiske morallære — elsk din neste du kristne sjel.

Når den jernskodde hæl trær disse love ned, da er der fare for Norge.

De valgte øksen — den blodige. - Tenk om de hadde grepet oljegrenen — det ville skapt den samme lykke, glede og forsoning som øksen brakte ulykke, sorg og fortvilelse.

Norges største tragedie!

Engelsk bidrag til europeisk forståelse

I. G. FARBENS PRODUKSJONS HEMMELIGHETER TIL ENGELSKE FIRMAER.

Hemmelige opplysninger vedrørende den tyske kjemiske produksjon vil nå bli stillet til rådighet for britiske firmaer.

Det dreier seg om 29 ruller mikrofilm, som gjengir I. G. Farben Centrallaboratoriets indeks. De tekniske opplysninger, som omfatter vel 57 tusen kartotekskort, som for størsteparten er samlet mellom 1933 og 1943 avslører detaljer vedrørende kjemiske produkter, som er sendt på markedet fra I. G. Farben.

De fleste dreier seg om farvestoffer men der er også tale om plastic, impregneringsmidler, syntetisk gummi, insektpulver m. m.

Det greske hjemmevern for diktatur

Fra Athen telegraferes til svenske aviser at den uavhengige liberale avisen Elevtheria 8. juli antydet at det eksisterer et offisersforbund som har til hensikt å innføre et militærdiktatur i Hellas.

Ministerpresident Venizelos bekrefter at regjeringen har besluttet å avvæpne og oppløse hjemmevernet uten

Fisken og velferdsstaten

I velferdsstaten Norge er fisken dob belt så dyr som i nabolandet Danmark. Vi må betale mellom 2 og 2.50 for kiloen av den overflod av makrell som danskene i hele sommer har fått for 1 til 1,20 pr. kg. Og slik er det også med annen fisk.

At ikke husmødrene, som har mere enn vondt for å få ukelønnen til å rekke, sier ifra! De vet jo. at fisken lar seg like villig fange her som ved danskekysten, og de vet, at det er vår allfaderlige regjering, som fordyrer fisken for oss alle. Det er sosialiseringens lære, hvilken form den enn får i praksis. Den gamle, prøvede måten ga oss alle god fisk og fisk til priser som svarte til pengepungen. Har virkelig husmødrene glemt dette og at de enn og kunne få den brakt til hus, hvis noe stod på? Er det dette nye, som kalles framskritt i Velferdsstaten?

Husmor.

!

Unødig forbauselse

Den amerikanske landbruksminister Charles Brannan har nettopp avsluttet en fjorten dagers studie- og inspeksjonsreise i Vest-Europa. Før han reiste hjem besøkte han selvsagt Paris hvor han uttalte at han var blitt meget forbauset over å erfare at de europeiske jordbrukere hadde større avling pr. hektar enn farmerne i USA.

Vi synes at den amerikanske landbruksminister ikke burde være forbauset over dette. Han kunne nemlig ha skaffet seg den ne viten på en mye lettvintere måte om han bare en eneste gang hadde sett igjennom en statistisk årbok som nå har vært å få i tiårsvis.

Soldatkirkegården på Ekeberg

Det tyske forbund i Kassel som har til oppgave å ta seg av tyske krigsgraver, har vedtatt på ett møte en beklagelse over den tilstand den tyske

UKEN

PERSIA HAR

til hensikt å utvise landets vel 120 tusen jøder og via en «luftbro» føre dem til Israel, blir det opplyst på autoritativt hold i Bagdad. Irak har nettopp tilendebrakt utvisningen av 108,000 irakiske jøder som ble fløyet til Israel på ca. et år.

DEN BAYERSKE

landsregjering har forbudt alle offentlige møter som arrangeres av de høyreorienterte partier Det sosialistiske Riksparti og Den tyske Blokk. Den bayerske avdeling av Rikspartiet ble opprettet først for noen dager siden, mens Den tyske Blokk har eksistert her i noen tid. Rikspartiet har allerede møteforbud i en rekke andre vest-tyske stater. Dets ledere, deriblant general Otto Ernst Remer, ble nylig av skåret fra å tale ved offentlige møter i partiets høyborg, Nedresachsen.

UTVIKLINGEN AV

den norske handelsbalansen, der underskuddet for de to første kvartaler i år utgjorde 90 millioner kr., kommer trolig til å gå i gal retning igjen i det siste halvår, fremholder handelsminister Brofoss. — Han påpeker at eksporten normalt er sterkere konsentrert til vårmånedene, hvorfor et større underskudd kan ventes til høsten.

ALBANIAS

regjering har i et dekret forbudt enhver forbindelse mellom landets katolske kirke og Vatikanet. Albanerne kan bekjenne seg til den katolske tro sålenge de ikke «kommer i konflikt med den albanske folkerepublikks lovgivning eller den offentlige orden», heter det i et dekret som er utsendt over Tirana Radio.

FRA TOKIO MELDES

at general Ridgways hovedkvarter har opphevet restriksjonene for 13,904 japanere som var politiske og økonomiske ledere under krigen og som satt på anklagebenken under «demokratiseringskampanjen». Blant de frigitte er den liberale partilederen Ichiro Hatoyama, som var anklaget for å ha spillet en fremtredende rolle ved undertrykkelsen av den demokratiske utvikling i Japan før krigen. Han ventes nå å bli Japans kommende regjeringssjef.

BRITISKE

vitenskapsmenn har oppdaget et middel mot gammastrålene, som oppstår ved en atomeksplosjon. — Midlet finnes i appelsin-, sitron- og grapefruktsaft. Forsøksdyr som ble fôret med saften av sitron og gra-

ning. I en liten lettbåt skal han man

Stiftelsen for Okkupasjonshistorie, 2014

«Reis hjem og hent Oatis»

Demonstrasjoner mot den nye tjekkiske ambassadør i New York

Privat til «8. Mai» fra New York.

Da den nye tsjekkoslovakiske ambassadør i USA kom til New York den 9. ds. ble han møtt av demonstranter som under stort oppbud av plakater og med tilrop og piping forlangte at den fengslede amerikanske AP-korrespondenten William Oatis skulle frigies. Plakatene bar innskripter som «Reis hjem og hent Oatis» og «Hvordan våger du å komme hit med blod på hendene». Da ambassadøren, dr. Prochazka, av journalister ble spurt om han syntes dommen over Oatis var rettferdig, var svaret at det hadde han ikke noe med og at det var domstolenes sak. Ellers nektet han å uttale seg om saken, men hevdet at Oatis ikke var fengslet fordi han var journalist.

Den kalde krigen utvikler seg

Wash.: Radiomottakere ikke større enn en sigarettpakke kastes nå ned over landene øst for jernteppet for å innbyggerne mulighet for å lytte til Voice of Americas utsendelser. — Mottakerne kan ta inn stasjoner opp til 650 km. avstand og at de har vært effektive, viser de siste tiders rømninger fra Øststatene.

I denne forbindelse forteller den republikanske senator Karl Mundt i senatet at en del av flyktningene skal tilbys plastiske operasjoner i ansiktet slik at de ikke kan identifiseres, hvoretter de skal smugles tilbake til de russiske drabantstater for der å arbeide for friheten.

---

boligbygning i stor stil, mot konsesjoner til utenlandsk kapital, for det kommunale selvstyre. Arbeiderpartiet går inn for kongedømme, militarisme, indirekte skatter osv. Alle partier snurrer rundt. Kan du si meg hvem man egentlig ikke skal fornekte?» —

Det har i Norge ennå mindre enn i andre land vært noen mulighet for at landssvikerne kunne samle seg politisk. Nesten alle faktorer har hindret dette. I Frankrike, Italia, Tyskland, England, Sveits og andre land er der partier som søker etter å utløse nye ideer, som visselig ofte har tilknytning til de tidligere fascistiske, forsåvidt som de bl. a. er skarpt kritiske mot parlamentarismens tvilsomme demokrati og går inn for en korporativ representasjon o. l. Men som samtidig selvfølgelig innstiller seg på at Europa 1951 er noe totalt annet enn Europa 1940.

Det kommer i Norge også. Det kommer i Norden. Der finnes ingen idebevegelse som griper den nordiske ungdom i dag og får den til å tro på Europas gjenoppstandelse. - Men den kommer. Og med den kommer en omvurdering også av de forhold som her er nevnt. Da er det godt å ha klart for seg hvilke oppfatninger man har hevdet og hva disse oppfatninger har støttet seg til. Ennå er vår historie 1940/50 ikke skrevet.

greide ikke mer. Det ble fullstendig maskinhaveri. «Nordheimsund» måtte slepes tilbake til Kristiansund, og ingen vet når det atter kan gjenoppta sin patruljetjeneste.

Når, og av hvilket fartøy den vil bli avløst er fremdeles et åpent spørsmål. Det fins kanskje enda en og annen båteier i det Trondheimske som har et utrangert reisendefartøy å overlate sjøforsvaret?

Nye toner

Om Norge og Tyskland skriver regjeringsbladet Arbeiderbladet, at vi må ta Tyskland som det er og ikke som vi ønsker det skal være.

Seks års okkupasjon og delingen av landet mellom øst og vest har skapt ypperlig grobunn for nasjonalisme. Vi, som selv har vært okkupert, bør ikke undre oss over det. Så lenge tyskerne ikke har full suverenitet og har følelsen av at de er likestilt med andre nasjoner vil denne nasjonalismen ha vind i seilene.

I sitt fredsprogram har de nordiske arbeiderpartier pekt på at freden i Europa bare kan trygges med et fritt, selvstendig og demokratisk Tyskland som får sin plass i FN sammen med de øvrige nasjoner. Det er en enkel, men innlysende sannhet.

Tyskerne må selv bygge opp sitt demokrati, men det nye tyske demokratiet er en sart plante. Den kan ikke vokse opp i isolasjon og uten de samme rettigheter som andre nasjoner har. Hvis vi som ønsker å fremme en demokratisk utvikling i Tyskland, ikke er villige til å erkjenne det, men holder fast ved den følelsesbetonte avvisning fra krigens dager, gjør vi ikke bare de demokratiske krefters arbeid i Tyskland vanskeligere. Vi mister også den moralske retten til å øve kritikk mot de ting, vi ikke liker.

Den tyske nasjonalsang for første gang spilt utenfor landets grenser siden krigens slutt

Den første atletiklandskamp mellom Sverige og Tyskland etter krigen fikk et stemningsfullt forløp på det olympiske stadion i Stockholm. Stevnet innlededes med at «Deutschland, Deutschland über alles» ble spillt av et stort orkester, mens alle med blottede hoder stod rett for det sort-rødgule tyske flagg.

Formannen for det tyske Atletikforbund, dr. Max Danz, uttalte, at de tyske idrettsfolk var gla over, at deres første landskamp ble mot Sverige, og formannen for det svenske Atletikforbund, Tage Eriksson, uttrykte den svenske glede over atter å se tysk ungdom på idrettsplassen. Han tilføyet, at de tyske idrettsfolk hadde et fint ry i Sverige, og at man var meget imponert over etterkrigsresultatene innen for den tyske sport.

Det er første gang, opplyses fra Frankfurt, siden Nazi-Tysklands sammenbrudd, «Deutschland, Deutschland über alles» er blitt spillt ved en sådan leilighet uten for Tyskland. Hittil har man enten iakttatt et minutts stillhet, når den tyske nasjonalsang skulle spilles eller også helt strøket ceremonien med nasjonalsangen. (Berlingske Tid., 10. 8. 51).

for diktatur

Fra Athen telegraferes til svenske aviser at den uavhengige liberale avisen Elevtheria 8. juli antydet at det eksisterer et offisersforbund som har til hensikt å innføre et militærdiktatur i Hellas.

Ministerpresident Venizelos bekrefter at regjeringen har besluttet å avvepne og oppløse hjemmevernet uten ved Hellas nordgrense. Hensikten med denne forholdsregel er å trygge de frie valg, fremholder man.

Politiske iakttagere tror at en del av hjemmevernsavdelingene står under ledelse av armeoffiserer som er tilhengere av feltmarskalk Papagos.

Forestår ti års verdenskrig?

Det finnes bare et ytterst minimalt håp om at De forente stater skal kunne avverge en totalkrig som kan komme til å vare i ti år, sa den demokratiske kongressmann George Mahon, da han onsdag 8. juli innledet debatten i representantenes hus om en militærbevilgning på 56 milliar der dollars.

Mahon er ordfører i den budsjettkomite som behandler militærbudsjetter og han betraktes som talsmann, når det gjelder militære spørsmål.

Etter min mening finnes det bare et ytterst minimalt håp om at våre vanskeligheter med Sovjet-unionen kan løses på annen måte enn gjennom en krig, uttalte Mahon videre. En tendens fra kald til åpen krig, fra småkriger til storkrig pleier ikke å ville slå om, men i stedet utlade seg i en altomfattende eksplosjon. En åpen krig vil kunne vare i ti år og ødelegge meget av det som vi her på vår planet mener med sivilisasjon. — Det er sant at de Forente stater blir sterkere for hver dag som går, men det samme gjelder sikkert også for Sovjet. Verdensbildet bør få skarpere konturer i høst — «avgjørelsens tid», sa han. (Washington-telegram til Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning 9. august 1951).

svarte til pengepungen. Har virkelig husmødrene glemt dette og at de enn og kunne få den brakt til hus, hvis noe stod på? Er det dette nye, som kalles framskritt i Velferdsstaten?

Husmor.

!

Det skulle gå nesten to år, før Vestmaktene definitivt begynte å forstå, at «den kjære Joe» i Moskva hadde andre planer og hensikter med verdens framtid enn dem, som Roosevelt og consortes hadde tildiktet ham. Og i de to årene satt Sovjets menn side om side med briter, amerikanere og franskmenn i Nürnberg og dømte tyske «krigsforbrytere», politikere og generaler om hverandre på løpende bånd. Ja, ennå fem år etter krigens slutt, etterat brytningene mellom vest og øst var begynt å anta stadig mere konkrete former, fortsatte disse krigsforbryterprosesser i vest som om intet hadde hendt. Man kunne en gang i mellom ennog være fristet til å tro, at de fortsatte utelukkende for demonstrativt å vise russerne vestmaktenes gode vilje til å tilintetgjøre enhver kime til tysk miiltarisme og politisk selvstendighet.

Vestmaktenes politiske ledelse har inntil denne dag forherdet seg i denne forblindelse — av hvilken Moskva alene høster fordeler og gevinster. Imidlertid er det tegn til en oppvåknen, men det går i sneglefart, som neppe gir noen større løfter for framtiden, så meget mindre som atmosfæren i den grad har formådd å bli forgiftet i hele vår etterkrigsverden, at man ikke lenger kan skimte en eneste utvei til virkelig forsoning mellom seirherrene og de beseirede, det være seg i vest eller øst, skriver Holger Möllman-Palmgren i svensk «Dagsposten»

Flyktningehistoriens største tragedie ble utspilt året etter krigens slutt

Med dette som titel og med stort førstesides utstyr bringer det svenske syndikalistblad «Arbetaren» en skildring av flyktningetragediene i Central-Europa. Den er skrevet av nordmannen Gunnar M. Lund, som i årene 1949—50 var representant for den norske Europahjelpen og som var akkreditert de amerikanske styrkene i Østerrike. Han skriver bl. a.:

«I mai 1945 lovet de fire store å gjøre alt som stod i deres makt for å forhindre en fremtidig tysk imperialisme. En konsekvens av dette var Potsdamsavtalens beslutning om at de tyske befolkningsgrupper i Polen, Tskekkoslovakia og Ungarn skulle føres tilbake til Tyskland. Den allierte High Commission beregnet deres antall til 6,5 mill. og det ble uttrykkelig fastslått at repatrieringen skulle foregå på en human og ordnet måte. Hvorledes denne repatriering i alle fall ble, trotser all beskrivelse. Hundredetusentall mistet sitt liv i russiske fengsler, tusener ble henrettet uten lov og dom, og de øvrige slepte seg fram over endeløse veier til Tyskland. De 6,5 mill. ble til 16 millioner! Følgen ble landflyktighetens største tragedie, ja det svarteste blad i sivilisasjonens historie.»

Sannheten er ofte brutal — og store sannheter har ofte resultert i hysteri, utbryter nordmannen om denne sannhet, som nå får plass i syndikalistbladet. Det tok noen år, før tiden ble moden for at man skulle kunne si sanheten, den sannheten at seirherrenes «humane» og «ordnede» forsøk på å hindre en framtidig tysk imperialisme ble til det svarteste blad i historien.

Men vi savner fremdeles en vederheftig omtale av dette i den norske presse. Er det fremdeles forbudt stoff etter ordre fra høyeste hold i denne verdens «frieste presse»?

Soldatkirkegården på Ekeberg

Det tyske forbund i Kassel som har til oppgave å ta seg av tyske krigsgraver, har vedtatt på ett møte en beklagelse over den tilstand den tyske soldatkirkegården på Ekeberg er i. - Det ble vedtatt å sende en henstilling til den norske regjering om å ta rådgjerder til å få kirkegården i hevd igjen.

Ved henvendelse til Forsvarsdepartementets krigsgravkontor får NTB opplyst at kontoret gjentatte ganger har fått klager fra det tyske forbund, både over vanskjøtsel av Ekebergkirkegården og over planene om at kirkegården skulle flyttes til et annet sted i Norge. Den påtenkte flytting av kirkegården er derfor stadig blitt utsatt og det er heller ikke truffet noen endelig bestemmelse om hvor den eventuelt skal ligge. Nå er imidlertid saken kommet inn i et nytt spor, idet Vest-Tyskland har fått diplomatisk forbindelse med Norge. — Saken blir dermed en diplomatisk affære som må drøftes med den nye tyske minister i Oslo, Broich-Oppert. Krigsgravkontoret har ennå ikke vært i forbindelse med ham etter at han overtok sin nye stilling, men saken vil bli tatt opp i nærmeste framtid.

Etter rang og verdighet

Et fotografi fra LO's lunsj for statsminister Attlee og frue i Heftyvillaen går gjennom norske aviser for tiden. Fotografiet viser statsminister Einar Gerhardsen, utenriksminister Halvard Lange og statsminister Clement Attlee. Det er et bra avisbilde, men en nordmann kan ikke unngå å føle seg litt flau over det. I full overensstemmelse med den regjeringsforherligelse som Arbeiderpartiets propagandasentral driver viser bildet hr. Gerhardsen i stor størrelse foran i bildet, deretter følger hr. Lange i sentrum og bak dennes skulder titter Storbritannias statsminister og Norges gjest beskjedent fram.

Vi vil gratulere gjesten, Mr. Attlee, at han overhodet kom med på bildet i så selebert selskap skr. MØLL i N. H. & S. T. 17. august.

Morrison og Churchill

Den britiske utenriksminister Morrison har i en valgtale i Lewisham gitt svar på Churchills angrep på regjeringens politikk. Han sa bl. a.: — «Jeg kan ikke annet enn å føle meg urolig ved tanken på hva som ville ha skjedd med verden og med Storbritannia dersom han (Churchill) had de sittet som statsminister siden 1945». — «Churchill er en stor skikkelse. Han er en betydelig offentlig personlighet, men han er på mange måter fullstendig foreldet. Han vil gjerne leve i en verden som ikke lenger eksisterer. Han er i virkeligheten aldri blitt voksen».

— Ja, det er av sine egne man skal ha det. Men det er slike politikere som har sittet og bestemt over menneskehetens skjebne .....

tes nå å bli Japans kommende regjeringssjef.

BRITISKE

vitenskapsmenn har oppdaget et middel mot gammastrålene, som oppstår ved en atomeksplosjon. — Midlet finnes i appelsin-, sitron- og grapefruktsaft. Forsøksdyr som ble foret med saften av sitron og grapefrukt, viste en «bemerkelsesverdig motstandsdyktighet» mot gammastrålene.

FIRE TYSKE

38 sentimeters kanoner, bygget ved Kruppverkene for en sum av 32 millioner kroner og innebygget i de store festningsanlegg ved Hanstholm i Danmark, skal skjæres i småbeter og selges som skrap. Også ammunisjonslageret med tusenvis av granater skal demonteres og gjøres om til skrap, melder et telegram til den svenske Handelstidningen.

RUSSERNE HAR

bygget et atomanlegg i Iliområdet nær grensen til det nordvestre Kina, oppgir New York Times etter personer som har flyktet fra Sinkiang. Ved anlegget skal bl. a. den britiske atomforskeren Bruno Pontecorvo være sysselsatt. Pontcorvo forsvant som kjent fra England i fjor. En høyere embetsmann i Sinkiang, Aliptakin, som nå bor i India, anser at et «vulkanutbrudd» som iflg. seismografer skulle ha inn truffet i et fjernt område av provinsen, kan ha vært et atomeksperiment. Det finnes ikke vulkaner i det omtalte området, sier Aliptakin, som er godt kjent i det området «vulkanutbruddet» skal ha inntrått

METAL FRA FEM AV

de franske linjeskip som Nelson senket i slaget ved Abukir, kommer om kort tid på auksjon i Alexandria. Men først etter at det er betalt toll av metallverdien. De egyptiske myndigheter som vant en rets sak mot Frankrike om eiendomsreten for 15 år siden da man begynte bergningen av skipets verdifulle kanoner, har eiendommelig nok krevet at det skal betales toll av metallet, selv om skipet har ligget 150 år på egyptisk grunn. Hvert av skipene har 74 tunge kanoner som har en betydelig metallverdi.

ET NEW YORK-TELEGRAM

til svenske aviser forteller at et gateskilt fra Times Square i New York er blitt sendt til de amerikanske soldater i Korea for «i en viss grad å lette deres hjemlengsel»!

Ved et møte

i en engelsk arbeiderkrets, uttalte statsminister Attlee:

Danmark var ubevepnet og hadde ingen agressive hensikter da det ble rendt overende av Hitler. Det er ikke noe i russernes livsanskuelse, der kan forhindre dem i å gjøre det samme.

— Hvorfor så ødelegge penger og våpen på opprustning? ropte en stem me. Og en annen føyde til: Danmark var det land, som først kom på benene, herr statsminister! En tredje sa: De klarer seg bedre enn oss! Og en fjerde føyde til: Danmark ble ihvertfall ikke bombet, sir!

Vedkommende avis som kommer med dette referat skriver: En merket tydelig at statsministeren hadde salen mot seg på dette punkt.

Nordmørspostens Trykkeri